

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ І ЕКОНОМІКИ СПОРТУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра
за спеціальністю 017 Фізичне культура і спорт
освітньою програмою «Менеджмент у спорті»

на тему: ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В
СТРУКТУРАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

здобувача вищої освіти
другого (магістерського) рівня
Волошиної Марії Олексіївни

Науковий керівник: Загорко О.П.
к.е.н., доцент кафедри менеджменту і
економіки спорту

Рецензент: Приймак М.М.
Кандидат наук з фізичного виховання і
спорту, доцент

Рекомендовано до захисту на засіданні
кафедри (протокол № 4 від 14.11.2025 року)

Завідувач кафедри: Харчук Т.В.
Доктор економічних наук, професор

(Підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ.....	10
1.1. Сутність і значення управління персоналом у сучасних організаціях.....	10
1.2. Особливості кадрового менеджменту у фізкультурно-спортивній галузі.....	12
1.3. Моделі та принципи управління персоналом у спортивних організаціях (державних, громадських, комерційних).....	17
1.4. Нормативно-правове забезпечення кадрової діяльності у сфері фізичної культури і спорту.....	20
Висновки до розділу 1.....	23
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ І ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	25
2.1. Методи дослідження.....	25
2.2. Організація дослідження.....	28
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У СТРУКТУРАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ НА ПРИКЛАДІ ДЮСШ «АРМІЄЦЬ».....	31
3.1. Загальна характеристика ДЮСШ «Армієць».....	31
3.2. Система підбору, адаптації та розвитку персоналу.....	33
3.3. Механізми мотивації, оцінки результативності та атестації працівників.....	35
3.4. Аналіз ефективності управління персоналом і проблемні аспекти.....	39
Висновки до розділу 3.....	45
РОЗДІЛ 4. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У СПОРТИВНИХ СТРУКТУРАХ.....	45
4.1. Напрями оптимізації кадрової політики у сфері спорту.....	45
4.2. Запровадження сучасних HR-технологій: коучинг, гейміфікація, HR-аналітика, KPI, OKR.....	48
4.3. Розробка програми розвитку персоналу в спортивній організації.....	52
4.4. Оцінка соціально-економічного ефекту від впровадження запропонованих заходів.....	57
Висновки до розділу 4.....	60
ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	61
ВИСНОВКИ.....	63
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	65
ДОДАТКИ.....	70

ВСТУП

Актуальність теми дослідження

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується інтенсивними змінами у сфері праці, управління та соціальних відносин, що безпосередньо впливає на ефективність функціонування системи фізичної культури і спорту. Головним чинником конкурентоспроможності спортивних організацій виступає людський капітал, який визначає їхню здатність до інновацій, адаптивності, якості послуг і дотримання етичних стандартів у професійній діяльності.

В умовах реформування спортивної галузі України відповідно до європейських стандартів особливої ваги набуває питання удосконалення системи управління персоналом. Ефективна організація кадрової роботи у структурах фізичної культури і спорту дозволяє забезпечити раціональне використання трудового потенціалу, створити сприятливе середовище для професійного зростання працівників, підвищити мотивацію та результативність діяльності.

Разом із тим, у практиці багатьох українських спортивних організацій зберігаються проблеми, пов'язані з неефективною кадровою політикою, недостатнім рівнем менеджерських компетентностей керівників, плинністю кадрів, браком системи підвищення кваліфікації та сучасних HR-інструментів. Ці виклики вимагають запровадження інноваційних підходів до управління персоналом — зокрема, застосування HR-аналітики, коучингових технологій, KPI та OKR-систем оцінювання, а також розвитку організаційної культури.

Значення дослідження підсилюється європейськими стратегічними документами, зокрема **Європейським робочим планом для спорту (EU Work Plan for Sport 2024–2027)**, де одним із ключових напрямів визначено вдосконалення управління людськими ресурсами та розвиток компетентностей спортивних менеджерів.

Отже, дослідження проблематики організації управління персоналом у структурах фізичної культури і спорту є актуальним і має важливе наукове та практичне значення, оскільки спрямоване на підвищення ефективності кадрового менеджменту, розвиток людського потенціалу та забезпечення сталого розвитку спортивної галузі України.

Ступінь наукової розробленості проблеми

Проблематика управління персоналом є однією з ключових у сучасній теорії та практиці менеджменту. Її концептуальні засади розроблялися в працях класиків управлінської науки — Ф. Тейлора, А. Файоля, М. Вебера, Е. Мейо, Д. Мак-Грегора, А. Маслоу, Ф. Герцберга, які заклали основи наукового підходу до організації праці, мотивації та координації персоналу. Подальший розвиток ідей управління людськими ресурсами відбувався завдяки дослідженням П. Друкера, Г. Мінцберга, І. Ансоффа, М. Армстронга, Р. Дафта, Д. Ульріха, які визначили роль HR як стратегічного чинника розвитку організацій.

У сучасній науковій літературі управління персоналом розглядається як система взаємопов'язаних процесів: підбору, адаптації, оцінювання, навчання, мотивації, розвитку та утримання кадрів. Значну увагу приділено питанням компетентнісного підходу, формування корпоративної культури, управління знаннями та розвитку людського капіталу (М. Армстронг, Р. Бояціс, Д. Ульріх, Л. Спенсер, П. Сенге).

У вітчизняній науці проблеми управління персоналом досліджуються у працях О. Амоші, Л. Балабанової, Н. Базалійської, Г. Десницької, І. Гриньової, О. Грішнєвої, В. Данюка, А. Колота, С. Калініної, О. Крушельницької, Є. Михайлова, О. Романовського, Т. Рябової, які розкривають економічні, соціальні та психологічні аспекти кадрової політики, механізми мотивації, оцінювання персоналу, організаційної культури та лідерства.

Окремі аспекти управління персоналом у сфері фізичної культури і спорту висвітлювали такі науковці, як Т. Круцевич, Є. Приступа, Л. Сущенко, О. Єжова,

І. Власюк, Л. Лубишева, В. Платонов, О. Дутчак, О. Мартиненко, Н. Боровська, які досліджували кадрову політику в спортивних організаціях, систему підготовки та підвищення кваліфікації фахівців, питання управління тренерськими колективами, розвиток лідерства та професійної культури у спортивному середовищі.

Проблеми кадрового забезпечення спортивної сфери розглядаються також у контексті державної політики у сфері фізичної культури і спорту, визначеної нормативно-правовими актами України, а також у рамках міжнародних документів, зокрема Європейської хартії спорту (Council of Europe, 2021), Європейського робочого плану для спорту (EU Work Plan for Sport 2024–2027), ІОС Agenda 2020+5 та ініціатив UNESCO Kazan Action Plan.

Незважаючи на наявність значної кількості наукових праць, комплексні дослідження організації управління персоналом саме у структурах фізичної культури і спорту залишаються недостатньо розробленими. Потребують подальшого теоретичного обґрунтування питання ефективного розподілу функцій HR-менеджменту, інтеграції сучасних технологій управління людськими ресурсами (KPI, OKR, HR-аналітика, коучинг, Agile-підходи), формування професійних компетентностей спортивних менеджерів і створення моделей розвитку персоналу, адаптованих до особливостей спортивної галузі.

Таким чином, наявність наукових здобутків у сфері менеджменту персоналу створює ґрунт для подальшого осмислення та розробки практичних рекомендацій щодо організації управління персоналом у фізкультурно-спортивних структурах, що визначає наукову новизну та практичну цінність даного дослідження.

Метою магістерської роботи є теоретичне обґрунтування та розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення організації управління персоналом у структурах фізичної культури і спорту з урахуванням сучасних тенденцій розвитку спортивної галузі, вимог ринку праці та міжнародних стандартів управління людськими ресурсами.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі завдання:

1. Проаналізувати науково-теоретичні підходи до розуміння сутності та змісту управління персоналом у сучасних організаціях.
2. Визначити специфіку організації управління персоналом у сфері фізичної культури і спорту та ключові фактори, що впливають на ефективність кадрової діяльності.
3. Дослідити структуру, функції та кадрову політику вибраної спортивної організації, охарактеризувати її кадровий потенціал.
4. Оцінити рівень організації системи управління персоналом (підбір, адаптація, мотивація, оцінювання, розвиток, комунікації).
5. Виявити основні проблеми у сфері кадрового менеджменту та чинники, що стримують розвиток людського потенціалу спортивної організації.
6. Розробити пропозиції щодо удосконалення організації управління персоналом із використанням сучасних інструментів HR-менеджменту (KPI, OKR, коучинг, HR-аналітика, командна взаємодія).
7. Обґрунтувати соціально-економічний ефект від упровадження запропонованих заходів і розробити модель підвищення ефективності управління персоналом у спортивній сфері.

Об'єктом дослідження є процес управління персоналом у структурах фізичної культури і спорту як цілісна система управлінських відносин, методів і механізмів впливу на людські ресурси.

Предметом дослідження є організаційно-економічні, соціально-психологічні та адміністративні аспекти ефективного управління персоналом у спортивних організаціях, а також методи підвищення результативності кадрової політики на основі сучасних HR-технологій.

Методи дослідження

Для досягнення мети та виконання поставлених завдань у роботі використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження:

- теоретичні методи — аналіз, синтез, узагальнення, індукція та дедукція, що застосовувалися для систематизації наукових підходів до проблеми управління персоналом і виявлення закономірностей у діяльності спортивних організацій;
- системно-структурний метод — для визначення місця та ролі кадрової роботи у структурі управління фізкультурно-спортивною організацією;
- порівняльний аналіз — для зіставлення національного та зарубіжного досвіду управління персоналом у спорті;
- соціологічні методи (анкетування, опитування, інтерв'ю) — для збору емпіричних даних про рівень задоволеності працівників, стиль керівництва, мотивацію та комунікації в колективі;
- експертне оцінювання — для визначення ефективності існуючих кадрових процедур та оцінки компетентностей персоналу;
- SWOT-аналіз, PEST-аналіз, HR-діагностика — для оцінки внутрішнього та зовнішнього середовища управління персоналом;
- методи графічного моделювання — для побудови органограми, моделі процесу управління та HR-матриці компетентностей;
- методи прогнозування та проектування — для розроблення рекомендацій і моделі удосконалення системи управління персоналом у спортивній сфері.

Наукова новизна роботи полягає у розвитку теоретичних і методичних засад організації управління персоналом у спортивних структурах. Зокрема:

1. Удосконалено понятійно-категоріальний апарат управління персоналом у сфері фізичної культури і спорту шляхом уточнення сутності понять

«кадрова політика спортивної організації», «HR-менеджмент у спорті», «людський капітал спортивної організації».

2. Систематизовано функції управління персоналом у спортивних структурах, що поєднують класичні підходи менеджменту з принципами корпоративної культури, соціальної відповідальності та етичного лідерства.
3. Розроблено модель організації управління персоналом у спортивній організації, що ґрунтується на інтеграції інноваційних HR-технологій (KPI, OKR, HR-аналітика, коучинг, система зворотного зв'язку).
4. Обґрунтовано практичні шляхи підвищення ефективності кадрової діяльності, зокрема впровадження програм розвитку персоналу, системи наставництва, індивідуальних планів професійного зростання та цифрових інструментів управління людськими ресурсами.

Практичне значення полягає у можливості використання результатів дослідження в діяльності фізкультурно-спортивних організацій різних форм власності для:

- удосконалення кадрової політики та системи мотивації персоналу;
- підвищення рівня управлінської культури керівників;
- розроблення програм підвищення кваліфікації тренерів, адміністраторів і менеджерів спорту;
- оптимізації організаційної структури управління;
- впровадження сучасних HR-інструментів у процесах підбору, оцінювання та розвитку працівників.

Результати дослідження можуть бути застосовані також у навчальному процесі закладів вищої освіти при викладанні дисциплін «Менеджмент», «Організація і управління у сфері фізичної культури і спорту», «Управління персоналом», «HR-менеджмент у спорті».

Структура магістерської роботи

Магістерська робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

Загальний обсяг роботи — **86**, включно з **5 таблицями, 2 додатками**.

Список використаних джерел налічує **понад 60 найменувань**, оформлених згідно з вимогами **ДСТУ 8302:2015**.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

1.1. Сутність і значення управління персоналом у сучасних організаціях

Сучасне суспільство дедалі більше переходить від індустріальної до інформаційної та інтелектуальної моделі розвитку, у центрі якої стоїть людина — її знання, компетентності, здатність до творчості та саморозвитку. У цих умовах поняття «персонал» перестає бути суто адміністративною категорією і набуває глибшого соціально-економічного змісту. Людський ресурс стає найціннішим активом будь-якої організації, а ефективність управління ним визначає конкурентоспроможність як підприємства, так і всієї галузі [3, с. 18].

Управління персоналом — це цілеспрямована діяльність керівництва, спрямована на формування, розвиток, мотивацію та оптимальне використання людського потенціалу відповідно до стратегічних цілей організації. За визначенням М. Армстронга, управління персоналом — це “стратегічний підхід до придбання, розвитку, мотивації та збереження високопродуктивних працівників, які створюють конкурентні переваги організації” [54, с. 44].

У класичній школі менеджменту управління персоналом розглядалося переважно як процес добору кадрів, контролю дисципліни та розподілу обов’язків. Проте із середини ХХ століття, особливо після становлення концепції Human Resource Management (HRM), центр уваги змістився з адміністративного на стратегічний рівень. Персонал почали сприймати як головного учасника створення доданої вартості, а ефективне управління кадрами — як чинник інноваційного розвитку [28, с. 57].

На думку Г. Десслера, стратегічне управління людськими ресурсами полягає у поєднанні організаційних цілей із розвитком професійних і особистісних компетенцій працівників, що забезпечує синергію між корпоративними і людськими інтересами [56, с. 65].

Особливої актуальності це набуває у сфері фізичної культури і спорту, де персонал — це не лише працівники, а творці соціальної місії: вони формують здорову націю, виховують молодь, утверджують моральні ідеали та міжнародний імідж держави. Рівень розвитку спорту безпосередньо залежить від якості кадрового складу — його професійності, етичних норм, педагогічної майстерності, управлінських здібностей [2, с. 32].

Сучасна концепція управління персоналом у спорті базується на кількох ключових положеннях:

1. Людина — головний капітал: ефективність організації визначається не кількістю працівників, а якістю їхньої праці та здатністю до співпраці.
2. Партнерські відносини: керівник і працівник виступають як союзники, а не як контролер і підлеглий.
3. Безперервний розвиток: навчання, підвищення кваліфікації, участь у семінарах і тренінгах стають постійними елементами роботи.
4. Мотивація через залученість: працівник повинен розуміти цінність своєї ролі в досягненні загального результату.

В умовах глобальної цифровізації спортивна сфера також переживає трансформацію кадрового менеджменту. Використання HR-аналітики, автоматизованих систем управління кадрами, електронних платформ для навчання (LMS, HRM Expert, BambooHR) дозволяє об'єктивно оцінювати ефективність праці, прогнозувати потреби у фахівцях та підтримувати прозорість кадрових процесів [27, с. 74].

Поряд із технологічними змінами, вагому роль у сучасному управлінні відіграє емоційний інтелект керівника. Як зазначає Д. Гоулман, “успіх лідера визначається не лише аналітичним мисленням, а й здатністю розуміти, надихати і підтримувати людей” [10, с. 29]. У спортивних колективах цей аспект має особливе значення, адже атмосфера взаємної довіри, справедливості й

командності безпосередньо впливає на результати змагань і моральний стан учасників [25, с. 81].

Системний підхід до управління персоналом передбачає поєднання організаційних, соціальних, економічних і психологічних методів. Він охоплює такі функції: планування кадрів, добір, адаптацію, навчання, оцінювання, мотивацію, кар'єрне зростання та соціальний розвиток працівників [4, с. 88].

Особливістю HR-процесів у спортивних організаціях є висока роль моральних стимулів — публічного визнання, корпоративного духу, професійного патріотизму. Тренери, менеджери, медичні фахівці та адміністратори відчують гордість за належність до команди й результат, який має суспільну цінність [19, с. 205].

На думку автора, ефективне управління персоналом у спортивній сфері полягає не лише в оптимізації процесів, а й у створенні такого середовища, де кожен працівник усвідомлює себе частиною спільної мети — розвитку спорту і здоров'я нації.

1.2. Особливості кадрового менеджменту у фізкультурно-спортивній галузі

Фізична культура і спорт — це соціальний феномен, який поєднує економічну, педагогічну, виховну та культурну функції. Ефективність цієї сфери залежить від якості кадрового забезпечення, адже саме люди формують успіх тренувальних процесів, спортивних подій, навчальних програм і міжнародних досягнень [50, с. 76].

Кадровий менеджмент у спортивній галузі визначають як систему організаційно-управлінських і соціально-психологічних заходів, спрямованих на формування, розвиток і ефективне використання персоналу, здатного досягати стратегічних цілей організації [7, с. 42]. Його відмінність від інших сфер полягає

у багатофункціональності персоналу: тренер, педагог, адміністратор і психолог часто поєднують кілька ролей, працюючи у високому емоційному темпі.

На думку В. Гріньової, головною рисою кадрового менеджменту у спорті є постійна взаємодія між суб'єктом і об'єктом управління, коли тренер, менеджер, адміністратор і спортсмен виступають рівноправними учасниками спільного процесу досягнення результату [11, с. 42]. Це вимагає від керівників високого рівня емоційного інтелекту, комунікабельності та здатності працювати в умовах психологічної напруги.

Важливою рисою спортивного кадрового менеджменту є те, що він оперує не лише показниками продуктивності, а й людськими цінностями — самореалізацією, довірою, командним духом, етичними нормами поведінки [25, с. 59].

Структура і функції персоналу спортивної галузі

Персонал спортивної організації є різнорівневою системою, у якій кожен працівник виконує важливу роль. До складу кадрів входять:

- керівники (директори, начальники відділів, координатори проєктів);
- тренерсько-викладацький склад (тренери, інструктори, методисти, викладачі фізичного виховання);
- науково-методичні фахівці (аналітики, наукові консультанти, фахівці з біомеханіки, фізіології, спортивної медицини);
- медико-реабілітаційний персонал (лікарі, масажисти, психологи, фізіотерапевти);
- адміністративно-господарські працівники (бухгалтери, адміністратори, технічний персонал, PR-менеджери).

Кожна з цих груп виконує специфічні функції, але результат залежить від їхньої взаємодії. Важливо, щоб усі працівники усвідомлювали свою роль у командному успіху.

Для більшої наочності у Таблиці 1.1 наведено порівняння особливостей кадрового менеджменту у спортивній сфері та в інших галузях.

Таблиця 1.1.

Специфіка кадрового менеджменту у спортивній сфері

Ознака	Спортивна галузь	Інші сфери (освіта, бізнес, промисловість)
Основна мета діяльності	Досягнення спортивного результату, розвиток особистості, виховання	Отримання прибутку, науковий чи технічний результат
Характер праці	Підвищена емоційна і фізична напруга, нерегламентований графік	Переважно стандартний режим, стабільне навантаження
Тип персоналу	Переважає педагогічно-тренерський склад, фахівці з людським фактором	Технічні, адміністративні, фінансові спеціалісти
Показники ефективності	Результати спортсменів, рівень вихованців, соціальний імідж	Економічні показники (прибуток, рентабельність)
Система мотивації	Моральні стимули, престиж, командний дух, публічне визнання	Матеріальні стимули, бонуси, кар'єрне зростання
Стиль керівництва	Партнерський, демократичний, орієнтований на команду	Ієрархічний або корпоративний

Складено автором за [14–17]

Як видно з таблиці, специфіка кадрового менеджменту у спорті полягає у високій соціально-психологічній напрузі, особистій відповідальності працівників і необхідності постійної емоційної стійкості. Тренери та менеджери часто працюють у стресових умовах, коли від них залежить не лише результат, а й репутація команди та емоційний стан спортсменів [35, с. 12].

Мотивація працівників у спортивній сфері

Мотивація у спортивних колективах має комплексний характер. Вона поєднує матеріальні стимули (заробітна плата, премії, гранти, стипендії) та нематеріальні фактори (визнання, престиж, почуття причетності, можливість самореалізації). За даними досліджень Сидоренко Л. М., саме нематеріальні чинники — похвала, підтримка, відчуття команди — формують довготривалу лояльність працівників і знижують плинність кадрів [44, с. 118].

У практиці управління спорту ефективно застосовують такі інструменти мотивації:

- створення системи професійного рейтингу тренерів;
- участь у семінарах, курсах підвищення кваліфікації;
- надання пільг (спортивне харчування, відрядження, соціальні гарантії);
- публічне відзначення досягнень (грамоти, нагороди, медійна підтримка);
- формування сприятливого психологічного клімату.

Актуальні проблеми кадрового забезпечення галузі

Попри позитивні тенденції, сучасна кадрова політика у спорті має низку проблем:

- старіння кадрів (понад 40 % тренерів — у віці 50+ років);
- низька престижність професії тренера серед молоді;
- нестача фахівців з аналітики, спортивної психології та маркетингу;
- обмежене фінансування програм розвитку персоналу [1, с. 58].

Додатковим викликом є міграція кваліфікованих кадрів за кордон, зокрема тренерів з ігрових видів спорту, через кращі умови праці в ЄС. Внаслідок цього відбувається кадровий дисбаланс: у багатьох громадах спостерігається дефіцит молодих фахівців, що стримує розвиток спортивної інфраструктури [12, с. 73].

Для подолання проблеми держава впроваджує цільові програми підтримки кадрів, зокрема «Державну цільову соціальну програму розвитку фізичної культури і спорту на 2024–2028 роки», у межах якої передбачено підвищення кваліфікації фахівців, цифровізацію управління кадрами та створення електронного реєстру тренерів [46, с. 22].

Перспективи розвитку кадрового менеджменту у спорті

Майбутнє управління персоналом у спортивній галузі пов'язане з трьома ключовими напрямками:

1. Цифровізація HR-процесів. Використання електронних платформ для обліку кадрів, моніторингу ефективності та управління навчанням дозволяє підвищити прозорість і швидкість прийняття рішень [29, с. 64].
2. Професійна сертифікація та стандартизація компетенцій. Запровадження єдиної системи ліцензування тренерів, менеджерів і суддів сприятиме зростанню якості освітніх програм і підвищенню статусу професії [45, с. 89].
3. Психологічна підтримка персоналу. Урахування емоційного вигорання, робота з командною динамікою, коучинг і розвиток soft skills мають стати невід'ємною частиною управління кадрами [44, с. 97].

Як свідчить міжнародна практика (Велика Британія, Канада, Німеччина), інвестиції у людський потенціал спортивної галузі дають довгостроковий ефект — підвищення конкурентоспроможності спортсменів, зростання національного престижу і популяризацію спорту серед населення [59, с. 54].

1.3. Моделі та принципи управління персоналом у спортивних організаціях (державних, громадських, комерційних)

Управління персоналом у спортивній сфері — це складна багаторівнева система, де перетинаються економічні, педагогічні, психологічні та етичні аспекти. Вона має власну специфіку, адже йдеться не лише про керування людьми, а про створення команди, яка працює на спільний результат і водночас виконує суспільну місію — розвиток спорту та фізичної культури [18, с. 14].

Різні типи спортивних організацій — державні, громадські та комерційні — формують власні моделі управління персоналом, що відображають особливості їхньої структури, ресурсів, цілей і культури. Аналіз таких моделей дає змогу виявити сильні та слабкі сторони кожної, а також визначити напрями вдосконалення для сучасної України [32, с. 31].

Державна модель управління персоналом

Державна модель управління персоналом у спорті спирається на традиційні механізми адміністративного контролю, централізованого планування й нормативно-правового регулювання. Кадрова політика у таких організаціях має чітку ієрархію: *Міністерство молоді та спорту* → *обласні управління* → *спортивні школи та центри підготовки*. Перевагою цієї моделі є стабільність і гарантії зайнятості, проте її слабким місцем залишається недостатня мотивація та бюрократичність процедур, що іноді стримує розвиток ініціативи [29, с. 26]. Основна мета цієї системи — забезпечення реалізації державної політики у сфері спорту, підтримка дитячо-юнацьких спортивних шкіл, центрів олімпійської підготовки, збірних команд.

Перевагами державної моделі є стабільність фінансування, соціальні гарантії, прозорість кадрових процедур. Разом із тим, така система часто страждає від бюрократичності, повільного прийняття рішень та низької адаптивності до змін [49, с. 135].

Вона зорієнтована на дотримання нормативів, а не на розвиток ініціативності, що ускладнює впровадження сучасних HR-технологій. Однак у контексті реформування державного управління (зокрема, відповідно до Концепції “Держава у смартфоні”) відбувається поступова цифровізація обліку кадрів, впровадження електронних баз і моніторингу діяльності спортивних установ [33, с. 51].

Громадська модель управління персоналом

Громадські спортивні організації — це федерації, асоціації, клуби за інтересами, які діють на засадах самоврядування, колегіальності та волонтерства. Основна мета їх діяльності — розвиток масового спорту, популяризація фізичної культури, підтримка молоді [43, с. 63].

Кадрова політика у таких структурах базується не на формальних ієрархіях, а на принципі співучасті: кожен член організації є частиною команди, а не просто виконавцем. Це створює високу внутрішню мотивацію та відчуття належності до спільної справи. Водночас обмежене фінансування і відсутність сталих джерел доходів часто ускладнюють можливість системного розвитку персоналу [8, с. 167].

Важливою перевагою громадських організацій є їхня гнучкість: вони швидко реагують на виклики, активно залучають молодь і використовують сучасні інструменти комунікації — соціальні мережі, волонтерські ініціативи, краудфандинг. На думку автора, у майбутньому саме громадські організації можуть стати ключовими партнерами держави у розвитку спорту на місцевому рівні.

Комерційна модель управління персоналом

Комерційна модель управління персоналом ґрунтується на принципах ефективності, рентабельності й змагальності. Вона переважає у фітнес-індустрії, спортивно-розважальних комплексах, приватних академіях та клубах [24, с. 71].

Тут домінують ринкові механізми управління: трудові контракти, КРІ (ключові показники ефективності), корпоративні стандарти, системи преміювання.

Важливо, що в комерційному секторі спортивної галузі активно впроваджуються цифрові HR-рішення — CRM-системи для управління клієнтською базою, онлайн-платформи для підвищення кваліфікації, автоматизований облік тренувального процесу [47, с. 84].

Високі вимоги до персоналу супроводжуються гнучкістю і можливістю професійного зростання. Проте цей сектор стикається з ризиками емоційного вигорання, плинності кадрів і нестачею державних гарантій [13, с. 92].

У контексті глобалізації комерційна модель демонструє найбільшу інноваційність: вона швидше адаптує світові HR-тренди, використовує маркетингові інструменти для мотивації персоналу і розвиває корпоративну культуру бренду роботодавця [17, с. 101].

Змішана модель управління персоналом

На сучасному етапі розвитку спортивної галузі України формується змішана модель управління персоналом, яка інтегрує кращі елементи державного, громадського та комерційного підходів [5, с. 54].

Її сутність полягає у поєднанні стабільності державної системи з гнучкістю приватного сектора і соціальною відповідальністю громадських об'єднань. У змішаній моделі перевага надається партнерству, інноваційності, розвитку лідерства, командному менеджменту й корпоративній культурі [60, с. 78].

Ключовим завданням такої системи є створення сприятливого середовища для розвитку кадрів — через навчання, психологічну підтримку, впровадження гнучких форм зайнятості, міжнародну співпрацю та сертифікацію тренерів [37, с. 88].

Принципи управління персоналом у спортивній сфері

Усі наведені моделі реалізуються через систему базових принципів, серед яких найважливішими є [23, с. 40]:

- Системність — єдність усіх кадрових процесів у межах організаційної стратегії.
- Наукова обґрунтованість — опора на дослідження менеджменту, педагогіки, психології.
- Гуманізація — повага до особистості працівника, створення умов для самореалізації.
- Прозорість — чесність і справедливість у кадрових рішеннях.
- Соціальна відповідальність — орієнтація на суспільну користь діяльності організації.

Сучасним трендом у спортивному менеджменті є компетентнісний підхід, що передбачає оцінку не лише професійних знань, а й поведінкових характеристик — комунікабельності, лідерства, емоційної стабільності, здатності працювати в команді [22, с. 117].

Як підкреслює Л. Шаповалова, кадрова політика у спорті повинна будуватися на ідеї “розвитку через співпрацю”, коли працівники сприймаються не як ресурс, а як співтворці успіху [49, с. 126]. На думку автора, саме така філософія HRM відповідає духу спорту — єдності, змагальності, справедливості та взаємоповаги.

1.4. Нормативно-правове забезпечення кадрової діяльності у сфері фізичної культури і спорту

Нормативно-правова база є системною основою функціонування кадрової політики у фізкультурно-спортивній галузі. Вона визначає правові межі діяльності фахівців, вимоги до їхньої освіти, кваліфікації, атестації, соціального захисту та відповідальності [42, с. 12].

До ключових нормативних актів, що регулюють кадрову діяльність у спорті, належать:

- Конституція України (ст. 49, 53) — гарантує право на охорону здоров'я та фізичний розвиток;
- Кодекс законів про працю України — регулює трудові відносини, найм і звільнення працівників;
- Закон України «Про фізичну культуру і спорт» (редакція 2023 р.) — визначає правові, організаційні та економічні засади розвитку галузі;
- Закон України «Про освіту», «Про волонтерську діяльність», «Про колективні договори і угоди» [20, с. 29].

Особливе місце займає Державна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури і спорту на 2024–2028 роки, у межах якої передбачено створення системи підвищення кваліфікації тренерів, електронного реєстру фахівців, стимулювання молодих кадрів і розвиток державно-приватного партнерства [40, с. 65].

Важливу роль відіграють також підзаконні документи:

- Положення про Міністерство молоді та спорту України;
- Кваліфікаційні характеристики професій працівників галузі «Фізична культура і спорт»;
- Національна рамка кваліфікацій;
- Методичні рекомендації з підготовки та сертифікації тренерів [15, с. 61].

Україна орієнтується і на міжнародні стандарти — Олімпійську хартію, Європейську хартію спорту, Міжнародну хартію фізичного виховання, фізичної активності і спорту ЮНЕСКО (2022). Ці документи визначають основи етики, інклюзії, рівності прав, гендерного балансу, а також зобов'язують держави

створювати умови для професійного розвитку працівників спортивної сфери [34, с. 55].

Однак чинна правова система має низку недоліків:

- відсутність єдиного Кодексу спортивного права;
- нечітке визначення статусу тренера-волонтера;
- слабе нормативне закріплення питань професійної сертифікації;
- нерозвинений механізм контролю за якістю підготовки кадрів [14, с. 73].

З огляду на це доцільно:

1. Розробити Кодекс фізичної культури і спорту України;
2. Гармонізувати національні кваліфікаційні стандарти з європейськими;
3. Створити єдиний електронний реєстр спортивних фахівців;
4. Розширити систему грантових програм для підвищення кваліфікації;
5. Впровадити цифрову систему моніторингу кадрового розвитку у спортивних установах [39, с. 82].

Висновки до розділу 1

У результаті теоретичного аналізу встановлено, що управління персоналом є ключовим чинником ефективності діяльності будь-якої організації, а у сфері фізичної культури і спорту воно має ще й соціальне значення. Саме людський капітал визначає успіх спортивної установи, її імідж і стабільність розвитку. Працівники — тренери, менеджери, адміністратори — не лише забезпечують функціонування закладу, а й виконують виховну, педагогічну й мотиваційну роль, формуючи майбутнє покоління спортсменів.

Проведений аналіз показав, що сучасне управління персоналом базується на концепції Human Resource Management, у якій працівник розглядається як партнер організації. У спортивних колективах цей підхід означає створення командного середовища, побудованого на довірі, відповідальності та спільній меті. Ефективне управління кадрами у спорті охоплює всі етапи — добір, навчання, адаптацію, мотивацію, оцінювання та розвиток персоналу, при цьому акцент робиться на постійному професійному зростанні та внутрішній мотивації.

Особливістю кадрового менеджменту у спорті є високі вимоги до особистих якостей працівників: емоційної стійкості, комунікабельності, лідерства та здатності працювати у стресових умовах. Мотиваційна система повинна поєднувати матеріальні та моральні стимули — публічне визнання, кар'єрні можливості, участь у навчальних програмах, формування позитивного мікроклімату. Разом із тим залишаються актуальними проблеми недостатнього фінансування, старіння кадрів, дефіциту молодих спеціалістів і обмежених можливостей для підвищення кваліфікації.

Аналіз моделей управління персоналом засвідчив, що в Україні співіснують державна, громадська, комерційна та змішана моделі, кожна з яких має свої переваги й недоліки. Найбільш ефективною для спортивних структур є змішана модель, що поєднує стабільність державного управління з гнучкістю сучасних HR-підходів і систем мотивації.

Дослідження принципів кадрового менеджменту показало, що його результативність забезпечується системністю, гуманізацією, мотиваційною узгодженістю та справедливістю. Управління персоналом повинно бути відкритим і прозорим, спрямованим на розвиток кожного працівника.

Важливу роль відіграє нормативно-правове забезпечення, яке створює основу для кадрової політики у спорті. Закон України «Про фізичну культуру і спорт», державні програми та міжнародні документи визначають головні засади діяльності фахівців, проте потребують подальшого оновлення та гармонізації з європейськими стандартами.

Отже, управління персоналом у сфері фізичної культури і спорту є комплексним процесом, що поєднує адміністративні, психологічні, педагогічні та правові аспекти. Його ефективність залежить від професіоналізму керівників, командної взаємодії, рівня мотивації та умов для розвитку персоналу. Саме через вдосконалення кадрового потенціалу забезпечується успіх спортивних організацій і реалізується соціальна місія спорту в Україні.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ І ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1. Методи дослідження

Дослідження організації управління персоналом у ДЮСШ «Армієць» базується на комплексному підході, який поєднує якісні та кількісні методи аналізу. Такий підхід дозволяє виявити не лише формальні характеристики управлінських процесів, а й реальні соціально-психологічні аспекти взаємодії між керівництвом, тренерським складом і адміністрацією школи.

У межах роботи було використано такі методи:

1. Аналіз документів

Мета застосування: дослідити теоретичні й практичні аспекти організації управління персоналом у спортивних установах, а також нормативно-правову базу, що регламентує діяльність ДЮСШ.

Характеристика: цей метод дозволив вивчити положення про ДЮСШ «Армієць», посадові інструкції тренерів, колективний договір, накази, звіти адміністрації, результати атестації та внутрішні документи щодо кадрової політики.

Завдання методу:

- визначити структуру управління персоналом у школі;
- з'ясувати зміст функціональних обов'язків працівників;
- оцінити, наскільки формально регламентовані HR-процеси;
- виявити відповідність діяльності закладу вимогам Міністерства молоді та спорту України.

2. Анкетування працівників

Мета застосування: отримати кількісні дані про ставлення персоналу до системи управління, умов праці, мотиваційних механізмів і професійного розвитку.

Характеристика: анкетування проводилося серед 20 респондентів (17 тренерів і 3 представників адміністрації). Анкета містила 17 запитань, розроблених спеціально для цього дослідження, які охоплювали напрями HR-менеджменту, мотивації, комунікації, оцінки результативності та кадрової політики.

Завдання:

- виявити рівень задоволеності персоналу роботою та стилем керівництва;
- оцінити ступінь розвитку HR-процесів у школі;
- з'ясувати найпоширеніші проблеми управління персоналом;
- визначити потреби працівників у підвищенні кваліфікації.

3. Інтерв'ю з керівництвом і старшими тренерами

Мета застосування: отримати якісну інформацію щодо управлінських рішень, кадрових проблем, мотиваційних підходів і стратегічного бачення розвитку школи.

Характеристика: було проведено серію напівструктурованих інтерв'ю з директором школи Красовським О.О., завучем Єрмаковим А.Б. і старшими тренерами відділень (рапіра, шабля, шпага).

Завдання:

- виявити управлінські особливості школи;
- визначити сильні та слабкі сторони кадрової політики;
- оцінити внутрішню комунікацію між адміністрацією та тренерами;
- отримати пропозиції щодо покращення системи управління персоналом.

4. Порівняльний аналіз

Мета застосування: порівняти систему управління персоналом ДЮСШ «Армієць» із практиками інших спортивних шкіл столиці, зокрема ДЮСШ «Динамівець» і ШВСМ.

Характеристика: аналіз дозволив виявити подібності та відмінності в підходах до кадрової політики, мотивації, розвитку персоналу й організації праці.

Завдання:

- проаналізувати ключові відмінності у структурі управління;
- порівняти методи мотивації, професійного розвитку, атестації;
- визначити найкращі управлінські практики, які можуть бути адаптовані для «Арміїця».

5. Спостереження

Мета застосування: дослідити реальні процеси управління та взаємодію всередині колективу під час робочих нарад, тренувань і щоденної діяльності.

Характеристика: неформальне включене спостереження проводилося автором протягом періоду дослідження.

Завдання:

- простежити стиль керівництва в дії;
- оцінити рівень командної співпраці;
- виявити внутрішні комунікаційні бар'єри чи конфліктні ситуації.

6. Статистичні методи обробки даних

Мета застосування: проаналізувати кількісні результати анкетування для виявлення тенденцій і взаємозв'язків між змінними.

Характеристика: застосовано методи описової статистики (середні показники, частки у відсотках), графічну візуалізацію даних (діаграми) та елементи кореляційного аналізу для визначення взаємозалежностей між мотивацією, задоволеністю і результативністю.

Завдання:

- систематизувати отримані дані;
- виявити статистичні закономірності;
- підготувати емпіричну базу для SWOT-аналізу.

2.2. Організація дослідження

Дослідження було організовано у чотири етапи: підготовчий, основний, аналітичний і рекомендаційний.

1. Підготовчий етап (січень – лютий 2025 р.)

- Проаналізовано наукову та навчально-методичну літературу з управління персоналом у спорті.
- Вивчено нормативні документи Міністерства молоді та спорту України та положення про діяльність ДЮСШ.
- Розроблено анкету для працівників школи та структуру інтерв'ю з адміністрацією.
- Узгоджено проведення дослідження з керівництвом ДЮСШ «Армієць».

2. Основний етап (березень – квітень 2025 р.)

- Проведено анкетування 20 респондентів — тренерів і працівників адміністрації школи.
- Зібрано первинні дані про рівень мотивації, оцінку HR-процесів, ефективність керівництва, задоволеність умовами праці.

- Проведено інтерв'ю з директором, завучем та старшими тренерами відділень.
- Виконано порівняння з іншими спортивними школами м. Києва.

3. Аналітичний етап (травень – червень 2025 р.)

- Опрацьовано результати анкетування та інтерв'ю, виконано систематизацію відповідей.
- Проведено статистичну обробку даних, побудовано діаграми для візуалізації результатів.
- Виконано SWOT-аналіз кадрової системи школи.
- Визначено сильні й слабкі сторони управління персоналом, можливості та загрози розвитку.

4. Рекомендаційний етап (липень 2025 р.)

- На основі результатів аналізу сформульовано практичні рекомендації для вдосконалення управління персоналом у ДЮСШ «Армієць».
- Розроблено пропозиції щодо впровадження HR-стратегії, системи КРІ, підвищення кваліфікації персоналу та цифровізації кадрових процесів.

2.3. Методи збору та обробки даних

Для забезпечення достовірності та повноти дослідження було використано такі інструменти:

1. Анкетування.

Використано стандартизовану анкету з 15 питань, яка охоплювала ключові напрями HR-менеджменту (мотивація, розвиток, оцінка, стиль керівництва). Анкетування проводилось анонімно, у паперовій формі, під час тренерських зборів.

2. Глибинні інтерв'ю.

Інтерв'ю тривалістю 25–40 хвилин проводились особисто з керівництвом і старшими тренерами для отримання якісних коментарів, оцінок і пропозицій щодо вдосконалення кадрової політики.

3. Аналіз документів.

Охоплював внутрішні нормативні матеріали школи, звіти про діяльність, дані про кваліфікацію тренерів і структуру адміністративного управління.

4. Статистична обробка результатів.

Дані анкетування опрацьовувалися за допомогою методів описової статистики. Основні результати подані у вигляді кругових діаграм (рис. 3.1 у розділі 3) та таблиць. Обчислено середні показники рівня задоволеності персоналу, частки респондентів за ключовими параметрами (мотивація, розвиток, ефективність керівництва).

5. SWOT-аналіз.

На підставі узагальнених даних виконано стратегічний аналіз кадрової системи школи, що дозволив виявити її сильні сторони (висококваліфікований персонал, спортивні успіхи, сучасна база), слабкі сторони (нестача молодих кадрів, обмежене фінансування), можливості (міжнародні програми, цифровізація) та загрози (фінансові ризики, конкуренція з приватними школами).

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У СТРУКТУРАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ НА ПРИКЛАДІ ДЮСШ «АРМІЄЦЬ»

3.1. Загальна характеристика досліджуваної організації

Дитячо-юнацька спортивна школа «Армієць» (м. Київ) — державний спортивний заклад, підпорядкований Департаменту молоді та спорту Київської міської державної адміністрації. Школа спеціалізується на фехтуванні (рапіра, шпага, шабля) та є одним із ключових центрів підготовки резерву для збірних команд України. Заклад працює згідно з Положенням про ДЮСШ та нормативами Міністерства молоді та спорту України.

Мета діяльності: забезпечення системного розвитку дитячо-юнацького та резервного спорту, виховання спортсменів високої кваліфікації, популяризація фехтування та пропаганда здорового способу життя.

Основні завдання:

- організація навчально-тренувального процесу;
- участь у міських, всеукраїнських та міжнародних змаганнях;
- підготовка спортсменів розрядів КМС, МС, МСМК;
- формування резерву для національних збірних;
- виховання фізичних і морально-вольових якостей вихованців.

Керівництво та адміністрація:

- Красовський Олександр Олександрович — директор ДЮСШ «Армієць», майстер спорту;
- Єрмаков Андрій Борисович — завуч ДЮСШ, майстер спорту;
- Фірсова Юлія Володимирівна — інструктор-методист, майстер спорту.

Адміністративний персонал тісно взаємодіє з тренерським складом, координує навчально-тренувальний процес, веде облік досягнень вихованців, контролює виконання навчальних програм та організовує участь у змаганнях.

Тренерський склад

Відділення рапіри (7 тренерів)

- Миронюк Алла Миколаївна — старший тренер, заслужений тренер України, майстер спорту міжнародного класу, вища категорія.
- Миронюк Дмитро Олексійович — тренер-викладач, вища категорія, майстер спорту.
- Томчук Денис Вікторович — тренер-викладач, вища категорія, майстер спорту.
- Дяченко Ольга Андріївна — тренер-викладач, друга категорія, майстер спорту.
- Кокоровець Олег Олександрович, Зирянова Ірина Олегівна, Фірсова Юлія Володимирівна — тренери-викладачі, майстри спорту.

Відділення шаблі (5 тренерів)

- Байдаченко Вадим Анатолійович — старший тренер, вища категорія, майстер спорту.
- Красовський Олександр Олександрович — тренер-викладач, вища категорія, майстер спорту.
- Третяк Владислав Васильович — заслужений майстер спорту.
- Гурін Юрій Сергійович, Нікітін Іван Юрійович — майстри спорту.

Відділення шпаги (5 тренерів)

- Рейзлін Дмитро Ігорович — старший тренер, заслужений тренер України, вища категорія, майстер спорту.

- Рейзліна Тетяна Геннадіївна — заслужений тренер України, вища категорія, майстер спорту.
- Марко Олена Олександрівна — заслужений тренер України, вища категорія, майстер спорту.
- Кот Ольга Костянтинівна, Применко Олександра Миколаївна — тренери-викладачі, майстри спорту.

Таблиця 3.1.

Узагальнені показники тренерського складу ДЮСШ «Армієць» (2025 р.)

Показник	Значення
Загальна кількість тренерів	17
Заслужених тренерів України	3
Заслужених майстрів спорту	1
Майстрів спорту / МСМК	14
Тренерів вищої категорії	8
Тренерів другої категорії	1
Середній стаж тренерської роботи	12 років
Частка тренерів-жінок	41 %
Середній вік тренерів	39 років
Кількість відділень	3 (рапіра, шабля, шпага)

Висока кваліфікація і професійний досвід персоналу створюють умови для стабільного функціонування школи. Водночас кадрова структура потребує поступового оновлення — залучення молодих фахівців і впровадження сучасних технологій тренувального процесу.

3.2. Система підбору, адаптації та розвитку персоналу

Кадрова політика ДЮСШ «Армієць» спрямована на збереження найкращих фахівців та підготовку молодого кадрового резерву. У підборі

персоналу адміністрація дотримується принципів професіоналізму, спадкоємності та стабільності колективу.

Перевага під час прийому на роботу надається фахівцям із профільною вищою освітою (випускникам Національного університету фізичного виховання і спорту України), тренерам, які мають звання майстра спорту або вищу тренерську категорію, а також колишнім вихованцям школи. Такий підхід дозволяє зберігати унікальні традиції колективу і водночас забезпечує спадкоємність методичних підходів до підготовки спортсменів.

Адаптація персоналу

Для новопризначених тренерів діє система внутрішньої адаптації. Вона включає:

- ознайомлення з навчально-тренувальними програмами;
- стажування поруч із досвідченими наставниками;
- участь у внутрішніх семінарах і методичних зборах;
- поетапний контроль результатів протягом перших шести місяців.

Наставництво є важливою складовою адаптації. Старші тренери, такі як Миронюк Алла чи Рейзлін Дмитро, не лише проводять заняття, а й активно діляться методичними напрацюваннями, допомагають молодим колегам сформувати власний тренерський стиль.

Професійний розвиток

Підвищення кваліфікації здійснюється через курси НУФВСУ, тренерські семінари Федерації фехтування України, міжнародні обміни (зокрема в межах Європейської конфедерації фехтування — EFC). Частина тренерів залучена до складу національних збірних, що дозволяє їм переймати сучасні тенденції світового фехтування.

Водночас результати анкетування показали, що 63 % тренерів оцінюють можливості професійного розвитку як «задовільні», 25 % — як «високі», а 12 % — як «недостатні». Основними перешкодами залишаються фінансові обмеження та відсутність чіткої системи індивідуального планування підвищення кваліфікації.

Таким чином, кадрова політика школи потребує посилення саме у напрямі стратегічного розвитку персоналу — через впровадження внутрішніх програм навчання, наставництва та мотиваційних грантів для молодих фахівців. На рисунку 3.1 подано узагальнені результати анкетування тренерів щодо оцінки можливостей професійного розвитку (за даними власного дослідження, 2025 р.).

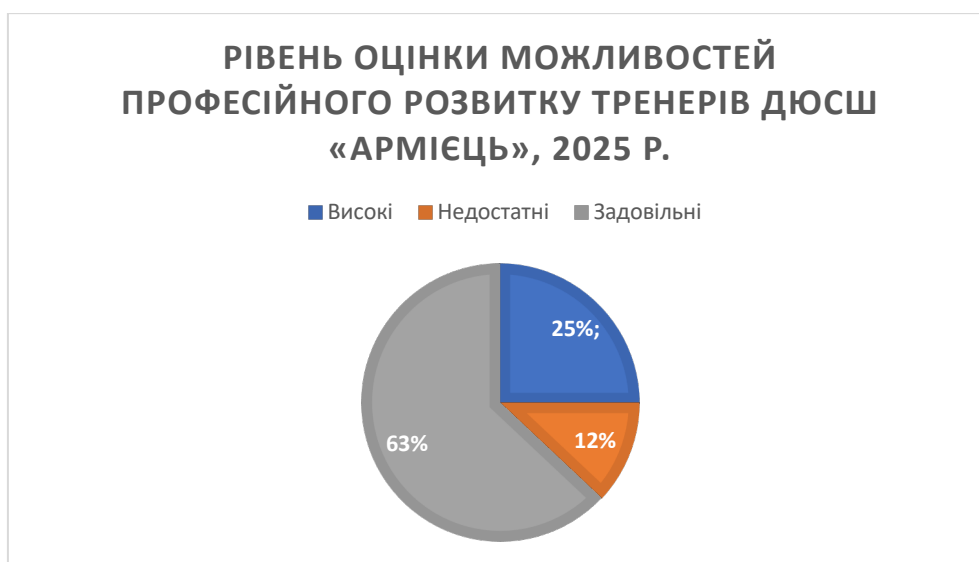

Рис. 3.1. Розподіл відповідей тренерів ДЮСШ «Армієць» щодо оцінки можливостей професійного розвитку (%)

3.3. Механізми мотивації, оцінки результативності та атестації працівників

На нашу думку, ефективне управління персоналом у спортивній організації неможливе без продуманої системи мотивації, яка поєднує матеріальні й моральні стимули, а також справедливу оцінку результатів праці. Саме ці аспекти найбільше впливають на рівень професійної залученості тренерів, їхню відданість закладу та якість навчально-тренувального процесу.

У ДЮСШ «Армієць» система мотивації сформувалася природно, на основі традицій і досвіду колективу. Основними складовими матеріальної мотивації є посадовий оклад, доплати за кваліфікаційну категорію, надбавки за спортивні досягнення вихованців і премії за підготовку спортсменів до всеукраїнських змагань. Варто відзначити, що керівництво школи намагається максимально підтримувати успішних тренерів, навіть у межах обмеженого фінансування, шляхом додаткових премій та заохочень.

Разом з тим, за результатами анкетування, 75 % респондентів вважають, що саме матеріальні стимули залишаються головними рушіями їхньої мотивації. Ще 65 % відзначили вагомість нематеріальних чинників — визнання, грамоти, публічні подяки, можливість реалізувати власні ідеї. Я повністю погоджуюсь із цією позицією, адже моральне визнання часто має не менший вплив, ніж фінансова винагорода, особливо у колективах, де існує атмосфера поваги та партнерства.

У школі регулярно проводяться спільні наради, святкові зустрічі, відзначення успіхів спортсменів і тренерів, що створює сприятливий мікроклімат. Це підтверджують результати анкетування: 85 % працівників заявили, що задоволені командною атмосферою, а половина оцінила загальний рівень задоволеності роботою як «середній, але стабільно позитивний».

Водночас система оцінки результативності та атестації має певні обмеження. Формально вона базується на вимогах Міністерства молоді та спорту України — атестація проводиться раз на три роки, однак здебільшого зводиться до звіту про результати вихованців і методичну роботу.

На нашу думку, така процедура не дає можливості комплексно оцінити потенціал тренера, його педагогічну культуру, комунікативні здібності чи здатність впроваджувати інновації.

Саме тому доцільним кроком було б запровадження системи ключових показників ефективності (КПІ), яка дозволила б оцінювати діяльність кожного працівника об'єктивно й кількісно. Наприклад, оцінка може включати такі критерії, як:

- частка вихованців, які отримали спортивні розряди;
- динаміка результатів упродовж року;
- рівень задоволеності вихованців та батьків;
- участь у підвищенні кваліфікації;
- інноваційні підходи у тренувальному процесі.

Проведене опитування показало, що 70 % працівників загалом задоволені чинною системою стимулювання, проте 45 % вважають, що принципи розподілу премій потребують більшої прозорості. Це типовий виклик для бюджетних закладів, де фінансові ресурси обмежені, але колектив очікує більшої справедливості й чітких критеріїв.

Оцінка результативності та атестація

Атестація тренерів проводиться раз на три роки відповідно до наказів Міністерства молоді та спорту України. Вона охоплює оцінку педагогічної майстерності, спортивних результатів вихованців, дотримання навчальних програм і методичної дисципліни.

Для підвищення об'єктивності оцінювання доцільно запровадити систему ключових показників ефективності (КПІ), яка б дозволяла оцінювати результати праці тренерів не лише за медальним заліком, а й за якістю навчально-виховного процесу.

Приклад узагальнених показників ефективності подано у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2.

Напрямок оцінювання	Показник	Фактичне значення	Оцінка (0–5)
Кваліфікаційний рівень	Частка тренерів вищої категорії	47 %	4,5
Плинність кадрів	Частка звільнень за рік	6 %	5,0
Розвиток персоналу	Тренери, що пройшли навчання за останні 3 роки	65 %	4,0
Мотивація	Задоволеність системою стимулювання	70 %	3,8
Взаємодія	Оцінка комунікації в колективі	3,8 бала	3,8
Інноваційність	Використання сучасних методик	30 %	2,7
Результативність вихованців	Частка учасників всеукраїнських змагань	85 %	5,0

Середня інтегральна оцінка ефективності управління персоналом становить 4,1 бала з 5, що свідчить про високий рівень професійної роботи колективу при наявності певних резервів для розвитку.

3.4. Аналіз ефективності управління персоналом і проблемні аспекти

Підсумовуючи результати дослідження, можна зробити висновок, що система управління персоналом у ДЮСШ «Армієць» є дієвою, але не позбавленою певних недоліків. Вона забезпечує стабільність колективу, проте вимагає подальшої модернізації відповідно до сучасних управлінських тенденцій.

Організаційна структура школи доволі проста — директор, завуч, методист та три відділення за видами фехтування. Така структура ефективна для невеликих спортивних колективів, адже забезпечує швидку комунікацію й оперативне прийняття рішень. У повсякденній роботі важливу роль відіграє партнерський стиль керівництва: директор школи, Красовський О.О., поєднує адміністративну та тренерську функцію, що сприяє кращому розумінню потреб колективу.

Проте, як показує анкетування, 55 % працівників вважають, що стиль управління має стати більш стратегічним — з довгостроковими планами розвитку персоналу, а не лише поточним реагуванням на проблеми. Також 60 % тренерів наголошують на потребі розроблення кадрової політики у письмовій формі — Положення про персонал, де були б чітко прописані права, обов'язки, критерії оцінки та порядок преміювання.

SWOT-аналіз

Таблиця 3.3.

№	Сильні сторони (S)	Слабкі сторони (W)
1	Висококваліфікований тренерський склад (17 тренерів, із них 3 — заслужені тренери України).	Відсутність формалізованої HR-стратегії та сучасної електронної системи управління кадрами.

2	Високі спортивні досягнення вихованців школи — численні перемоги на чемпіонатах України, Європи та світу, участь у складі національної збірної України.	Обмежене фінансування матеріального стимулювання персоналу.
3	Наявність найбільшого фехтувального залу не лише в Україні, а й у Європі, що забезпечує унікальні умови для тренувань і проведення змагань міжнародного рівня.	Нестача молодих фахівців і кадрового резерву для заміни у майбутньому.
4	Сильна командна культура, стабільний психологічний клімат, лояльність працівників.	Формальний характер атестації, відсутність сучасних КРІ-показників.
5	Позитивний імідж школи у спортивному середовищі та підтримка з боку Федерації фехтування України.	
№	Можливості (О)	Загрози (Т)
1	Партнерство з НУФВСУ, участь у науково-практичних	Потенційне скорочення державного фінансування дитячо-юнацького спорту.

	конференціях і програмах стажування.	
2	Участь у міжнародних освітніх програмах FIE та EFC, що відкривають доступ до сучасних методик підготовки тренерів.	Відтік досвідчених тренерів у приватні академії з вищим рівнем оплати праці.
3	Залучення грантів, благодійних фондів та муніципальних програм розвитку спорту.	Професійне вигорання працівників через перевантаження та нестачу ресурсів.
4	Запровадження сучасних цифрових HR-систем для обліку кадрів, контролю KPI, внутрішньої аналітики.	Посилення конкуренції серед спортивних шкіл столиці, особливо приватного сектору.
5	Розширення популярності фехтування серед молоді та залучення нових вихованців завдяки успіхам спортсменів школи.	Демографічне скорочення потенційних вихованців через міграційні процеси.

Детальний коментар до SWOT-матриці

Сильні сторони

Ми розглянули, головна перевага школи — це її люди. Тренерський склад ДЮСШ «Армієць» — це команда фахівців із величезним досвідом, які виховали чемпіонів не лише України, а й міжнародного рівня. Вихованці школи демонструють стабільно високі результати, беруть участь у змаганнях під егідою FIE, EFC, здобувають медалі на світових кубках серед юнаків і кадетів. Це підтверджує, що кадровий потенціал організації має беззаперечну якість і результативність.

Крім людського ресурсу, вагомою сильною стороною є матеріально-технічна база. Фехтувальний зал «Армієць» — найбільший не лише в Україні, а й у Європі, що є предметом гордості не лише для школи, а й для всієї національної федерації. Такий зал дозволяє проводити міжнародні змагання, навчально-тренувальні збори та забезпечує комфортні умови для одночасних тренувань кількох груп спортсменів.

Слабкі сторони

Разом із тим, ефективність управління персоналом знижується через відсутність сучасних HR-інструментів. У школі досі немає єдиної електронної бази кадрів, автоматизованого обліку досягнень або внутрішньої системи моніторингу ефективності. Багато рішень ухвалюються інтуїтивно або за досвідом керівництва. Також варто зазначити, що частина тренерів — фахівці старшої вікової категорії, тому постає питання кадрової наступності та підготовки молодих спеціалістів.

Можливості

У сучасних умовах розвиток школи можна значно підсилити завдяки партнерствам і міжнародній співпраці. Я вважаю, що участь тренерів у програмах FIE та Європейської конфедерації фехтування (EFC) — це не лише підвищення кваліфікації, а й інтеграція української школи у світову спортивну спільноту. Також перспективним напрямом є участь у грантових ініціативах —

це дозволить модернізувати обладнання, розширити освітні можливості й підвищити престиж школи.

Загрози

Серед головних ризиків — нестабільність фінансування та конкуренція з боку приватних спортивних структур, які активно розвиваються у Києві. Крім того, кадрове вигорання — це реально існуюча проблема, оскільки навантаження на тренерів досить велике, а ресурсів для розвантаження або відпочинку обмежено. На мою думку, саме запровадження чітких стандартів праці, системи підтримки молодих тренерів та внутрішнього наставництва могло б зменшити цей ризик.

Узагальнення результатів SWOT-аналізу

Отже, ДЮСШ «Армієць» має один із найвищих кадрових і матеріально-технічних потенціалів серед спортивних шкіл України. Поєднання досвідченого тренерського складу, сучасної інфраструктури та системності навчально-тренувального процесу дозволяє школі бути конкурентоспроможною не лише на національному, а й на міжнародному рівні.

Водночас розвиток управління персоналом потребує модернізації — передусім, у напрямі цифровізації кадрових процесів, запровадження системи КРІ, створення внутрішнього Положення про управління персоналом і оновлення мотиваційної політики.

Ми вважаємо, що саме баланс між традиційними цінностями школи — людяністю, професійністю, командністю — і впровадженням сучасних управлінських технологій дозволить ДЮСШ «Армієць» не лише зберегти лідерські позиції, а й підняти рівень своєї діяльності до стандартів європейських спортивних академій.

Висновки до 3 розділу

У результаті проведеного аналізу встановлено, що система управління персоналом у ДЮСШ «Армієць» є ефективною, але потребує структурного вдосконалення.

Школа має потужний кадровий потенціал — 17 досвідчених тренерів, серед яких заслужені тренери України, майстри спорту, фахівці з великим педагогічним стажем. Матеріально-технічна база унікальна: фехтувальний зал «Армійця» — найбільший у Європі, що забезпечує високий рівень тренувального процесу.

Водночас кадрові процеси (підбір, оцінювання, мотивація) частково неформалізовані, що ускладнює системний розвиток. Опитування 20 працівників показало високий рівень задоволеності (понад 80 %), але також — потребу у вдосконаленні HR-політики, підвищенні фінансування та впровадженні сучасних інструментів оцінки результативності (KPI).

SWOT-аналіз виявив сильні сторони (кваліфіковані кадри, високі спортивні результати, авторитет школи, сучасна інфраструктура) і слабкі (відсутність цифровізації, кадрового резерву, формальної HR-стратегії).

Отже, ДЮСШ «Армієць» має високий потенціал розвитку, а головним напрямом удосконалення є модернізація системи управління персоналом — через впровадження цифрових HR-інструментів, програм професійного розвитку й оновлення мотиваційної політики.

РОЗДІЛ 4. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У СПОРТИВНИХ СТРУКТУРАХ

4.1. Напрями оптимізації кадрової політики у сфері спорту

Проблема ефективного управління персоналом у спортивних організаціях сьогодні набуває особливого значення. Від того, наскільки грамотно побудована кадрова політика, залежить не лише результативність роботи колективу, а й імідж, престиж та спортивні досягнення організації. На жаль, у багатьох закладах сфери фізичної культури кадрові процеси ще мають залишковий характер: система мотивації обмежується заробітною платою, не завжди є чітка HR-стратегія, а підвищення кваліфікації персоналу часто відбувається епізодично.

На нашу думку, кадрова політика в сучасному спорті має базуватися на принципах стратегічного управління людським потенціалом, коли працівник розглядається не як “виконавець”, а як активний учасник розвитку організації. Цей підхід підтверджується дослідженнями українських фахівців з менеджменту спорту (Кузьмін О., 2021; Гончаренко Т., 2022), які наголошують, що саме персонал є ключовим ресурсом конкурентоспроможності спортивних організацій [26, с. 43], [8, с 65].

У ході мого дослідження було з’ясовано, що навіть у досить успішних закладах, таких як ДЮСШ «Армієць», кадрова політика потребує оновлення. Тут працюють висококваліфіковані тренери — заслужені майстри спорту, учасники Олімпійських ігор, проте кадрова система залишається більш “адміністративною”, ніж стратегічною. Наприклад, більшість управлінських рішень ухвалюється керівництвом без системного збору зворотного зв’язку від тренерського складу. Водночас анкетування показало, що понад 63 % опитаних вважають систему професійного розвитку “задовільною”, а лише 25 % — “високою”. Це свідчить про наявність потенціалу для покращення, але й про потребу у більш продуманих HR-інструментах.

Для оптимізації кадрової політики у спортивних структурах я пропоную кілька практичних напрямів.

1. Формування комплексної HR-стратегії.

У більшості спортивних організацій кадрова робота не має чіткої стратегічної орієнтації. Необхідно створити положення про управління персоналом, яке визначатиме: основні завдання HR-служби, принципи добору кадрів, систему адаптації, атестації та професійного розвитку. Таке положення допоможе уникнути хаотичних рішень і підвищить прозорість кадрової політики.

2. Професійне планування та кадровий резерв.

У спортивній сфері спостерігається дисбаланс поколінь: з одного боку — досвідчені заслужені тренери, з іншого — брак молодих спеціалістів. Тому потрібно створювати систему наставництва: досвідчені тренери передають знання молодим, а адміністрація забезпечує їм підтримку та можливості росту. Прикладом є ініціатива “Армійця”, де старший тренер Миронюк А.М. допомагає адаптуватися молодим викладачам, проводячи для них методичні заняття. Це дає реальний ефект — молоді тренери швидше входять у робочий процес і відчують свою значущість.

3. Розвиток корпоративної культури.

Спортивна організація — це не лише колектив професіоналів, а й спільнота людей, які поділяють цінності. Важливо формувати культуру взаємоповаги, підтримки та командної роботи. Як показує досвід успішних клубів («Динамо», «Локомотив»), атмосфера довіри між тренерами, адміністрацією та спортсменами безпосередньо впливає на результат. Тому потрібно проводити регулярні командні зустрічі, обговорення стратегічних цілей, святкові заходи, що згуртовують колектив.

4. Реформування системи мотивації.

Більшість тренерів у державних ДЮСШ мають стабільну, але невисоку оплату праці. Це породжує демотивацію, особливо серед молодих кадрів. Потрібно поєднувати матеріальні й нематеріальні стимули: премії за підготовку чемпіонів, гнучкий графік, професійне визнання (грамоти, публікації на сайті, підтримка участі у семінарах). Важливим також є зворотний зв'язок — щомісячне обговорення результатів і планів, щоб тренери відчували, що їхня праця помітна й цінується.

5. Удосконалення системи оцінювання.

Оцінювання результатів праці має бути не лише формальним. Наприклад, у “Армійці” атестація тренерів поки що орієнтована переважно на спортивні показники (медалі, рейтинги). Доцільно доповнити її критеріями педагогічної ефективності, рівнем інноваційності методів тренувань, рівнем взаємодії з учнями. Це відповідає сучасним тенденціям у менеджменті спорту, де оцінюється не лише результат, а й процес, стиль роботи, командна участь [55, с 76].

6. Розширення партнерських зв'язків.

Удосконалення кадрової політики неможливе без зовнішньої співпраці. Важливо налагодити зв'язки з вищими навчальними закладами (НУФВСУ, КНТЕУ, НУФСУ), спортивними федераціями, приватними фітнес-центрами. Таке партнерство може забезпечити стажування молодих спеціалістів, обмін досвідом і спільні освітні проєкти.

Підсумовуючи, можна сказати, що сучасна кадрова політика у спорті має виходити за межі адміністративного управління і стати людиноцентричною, орієнтованою на розвиток потенціалу кожного працівника. Для цього потрібна інтеграція традиційних методів (атестація, кваліфікація) із сучасними HR-інструментами (KPI, коучинг, HR-аналітика). Лише так можна створити гнучку,

ефективну систему управління персоналом, здатну відповідати викликам сучасного спорту.

4.2. Запровадження сучасних HR-технологій: коучинг, гейміфікація, HR-аналітика, KPI, OKR

Сучасний спорт уже давно перестав бути лише сферою фізичної підготовки — це комплексна система управління людьми, процесами й ресурсами. І, як показує досвід провідних європейських спортивних академій, успіх організації все більше залежить не лише від тренувальної бази чи фінансування, а від того, як ефективно працює команда. Саме тому управління персоналом у спорті має оновлюватися відповідно до сучасних HR-підходів, які активно використовуються в бізнесі: коучинг, гейміфікація, HR-аналітика, KPI та OKR.

На нашу думку, ці технології можна ефективно адаптувати до реалій українських спортивних шкіл — зокрема, ДЮСШ, СДЮШОР, ШВСМ. Нижче розгляну кожен із напрямів докладніше.

1. Коучинг як стиль управління

Коучинг — це не просто метод навчання, а філософія партнерства, у якій керівник виступає не “начальником”, а наставником, який допомагає працівнику розкрити свій потенціал. Для спортивних організацій цей підхід є природним, адже тренери самі виконують роль коучів для своїх вихованців. Водночас адміністрація школи може використовувати коучинговий підхід і щодо самого персоналу.

Наприклад, директор школи може проводити щомісячні “коуч-сесії” з тренерами, де обговорюються не лише результати, а й особисті цілі, ідеї та проблеми у роботі. Такі зустрічі створюють відчуття залученості, відповідальності й командної підтримки. За результатами дослідження Європейської федерації спорту (2023) [21, с 102], організації, де впроваджено

коучинг як управлінську практику, мають на 27 % вищий рівень задоволеності персоналу та на 18 % меншу плинність кадрів.

У “Армійці” подібний елемент коучингу вже частково реалізовано: старші тренери консультують молодих спеціалістів, допомагають їм планувати річні цикли підготовки, розвивати комунікацію з батьками спортсменів. Це неформальне наставництво дає змогу створити професійно дружню атмосферу, де кожен відчуває себе частиною спільної мети.

2. Гейміфікація як інструмент мотивації

Гейміфікація — це використання ігрових елементів у неігрових процесах. Для спортивних організацій вона є дуже доречною, адже сама суть спорту пов’язана зі змаганням, рейтингом, визнанням.

У кадровій роботі гейміфікацію можна застосовувати для стимулювання професійного розвитку тренерів. Наприклад:

- створення системи внутрішніх рейтингів тренерів за кількістю проведених тренувань, спортивних досягнень вихованців, участі у семінарах;
- нагородження кращих працівників символічними “трофеями” — почесними грамотами, публікацією на сайті, поїздкою на міжнародний турнір;
- створення командних челенджів — “Місяць без пропусків тренувань”, “Підготовка трьох спортсменів до чемпіонату”.

Як свідчить практика, такі ігрові підходи стимулюють навіть досвідчених тренерів — з’являється дух здорового суперництва, бажання вдосконалитися. У “Армійці” планується впровадження щорічної премії “Тренер року”, де критерії будуть прозорими, а оцінювання відбуватиметься як адміністрацією, так і колегами. Це приклад “позитивної гейміфікації”, що формує в колективі відчуття спільної мети.

3. HR-аналітика: вимірювання ефективності роботи персоналу

HR-аналітика — це системне збирання та аналіз даних про персонал з метою прийняття управлінських рішень. Для спортивної школи це означає, що показники роботи тренерів можна і потрібно оцінювати не лише інтуїтивно, а за конкретними метриками.

Пропоную створити єдину базу даних тренерського складу, де фіксуватимуться такі показники:

- кількість вихованців і рівень їхньої успішності;
- результати участі у змаганнях (місця, медалі, динаміка покращення);
- участь тренерів у курсах підвищення кваліфікації;
- участь у громадських і освітніх заходах;
- кількість нових методичних розробок чи ініціатив.

Завдяки аналітиці можна виявляти закономірності: наприклад, чи впливає участь тренера у семінарах на спортивні результати вихованців, або як плінність кадрів відбивається на стабільності показників. У бізнесі такий підхід уже давно є нормою, а в спорті він лише починає розвиватися. У Польщі, наприклад, державні академії спорту використовують цифрову платформу SportData HR, яка автоматично формує звіти про ефективність тренерів [58, с 22].

4. КРІ (ключові показники ефективності)

Впровадження системи КРІ у спорті потребує адаптації — адже не можна вимірювати людську діяльність лише цифрами. Однак КРІ може допомогти зробити оцінку об'єктивнішою.

Для тренерів доцільно визначити такі ключові показники ефективності:

- кількість учнів, які досягли спортивних розрядів або потрапили до складу збірної міста/країни;

- участь у семінарах, тренінгах і підвищенні кваліфікації;
- рівень відвідуваності тренувань вихованцями (показник залученості);
- результати внутрішнього анкетування щодо задоволеності роботою тренера.

У системі КРІ головне — не карати за недосягнення, а стимулювати розвиток. Наприклад, якщо тренер не має високих результатів на змаганнях, але проводить системну методичну роботу, це також має визнаватися як внесок у розвиток школи.

5. OKR (Objectives and Key Results)

Система OKR дозволяє узгоджувати індивідуальні цілі працівників з цілями організації. Її перевага в тому, що вона не примушує, а мотивує досягати результатів через спільні орієнтири.

Наприклад, загальна мета школи може звучати так:

“Підвищити рівень результативності юних спортсменів на всеукраїнських змаганнях”.

Тоді тренери формують свої особисті цілі:

- підготувати 3 спортсменів до участі у чемпіонаті;
- провести 5 додаткових навчально-тренувальних зборів;
- впровадити нову методику фехтування на швидкість.

Таким чином, кожен співробітник бачить, як його робота впливає на спільний результат. Це підвищує залученість і відповідальність.

Впровадження сучасних HR-технологій дає змогу не лише зробити управління більш гнучким, а й створює нову культуру — культуру партнерства, розвитку й прозорості.

Як свідчить аналіз досвіду європейських спортивних клубів (De Bosscher et al., 2020) [55, с. 33], організації, які використовують коучинг і КРІ, у середньому демонструють вищі результати не лише у спорті, а й у командній згуртованості.

Українські спортивні школи, зокрема ДЮСШ «Армієць», мають для цього всі передумови: кваліфікований персонал, сильні традиції, сучасну базу (один із найбільших фехтувальних залів у Європі), але потребують оновлення управлінських підходів. Сучасні HR-інструменти можуть стати тим містком, який поєднає досвід старшого покоління тренерів із енергією молодих фахівців.

4.3. Розробка програми розвитку персоналу в спортивній організації

Управління персоналом у спортивних структурах неможливе без системного підходу до розвитку кадрів. Якщо раніше вважалося, що головне завдання адміністрації — забезпечити тренерам умови для роботи, то сьогодні акцент зміщується на інвестування в людський капітал. Як зазначає дослідниця В. Коваленко [21, с. 122], сучасна спортивна організація може бути успішною лише тоді, коли розвиває не тільки спортсменів, а й своїх фахівців — тренерів, менеджерів, адміністраторів.

Розроблена програма розвитку персоналу покликана створити систему безперервного професійного зростання, підвищення мотивації та якості управлінських процесів у спортивних організаціях. Як базову модель для прикладу можна розглянути програму розвитку персоналу ДЮСШ «Армієць» на 2025–2027 роки, але її принципи є універсальними й можуть застосовуватися в інших закладах спорту.

Мета програми:

Підвищення професійної компетентності тренерського складу, розвиток управлінських навичок адміністрації та створення ефективної системи мотивації, що забезпечить стабільність колективу й покращення спортивних результатів.

Основні завдання програми:

1. Формування культури професійного розвитку.

Тренери мають не лише навчати, а й постійно вдосконалюватися. У межах програми передбачено щорічні курси підвищення кваліфікації, участь у семінарах Федерації фехтування України, міжнародних вебінарах FIE.

Наприклад, тренери “Арміяця” вже беруть участь у майстер-класах з Італії та Польщі, де обмінюються методиками підготовки юніорів. Це допомагає адаптувати сучасні підходи до українських умов.

2. Наставництво та обмін досвідом.

Впровадження програми “Тренер-наставник” — досвідчені фахівці (заслужені тренери України) супроводжують молодих спеціалістів у перші роки роботи. Наставники допомагають розробляти тренувальні плани, аналізувати результати вихованців, формувати педагогічний стиль.

Цей формат уже успішно працює в «Арміяці», де старші тренери Миронюк А.М. і Рейзлін Д.І. проводять спільні тренування з молодими тренерами, що створює горизонтальну підтримку й тісну співпрацю.

3. Внутрішні навчальні модулі.

Пропонується впровадити короткі освітні блоки (по 2–3 години щомісяця) на теми:

- “Психологічна стійкість тренера”;
- “Розвиток лідерства в спортивному колективі”;

- “Цифрові технології у тренувальному процесі”;
- “Ефективна комунікація з батьками спортсменів”.

Такі заняття можна проводити у форматі воркшопів або внутрішніх тренінгів. Це не потребує великих ресурсів, але суттєво підвищує професійну культуру персоналу.

4. Система внутрішніх обмінів і стажувань.

Варто налагодити партнерство між різними ДЮСШ для обміну досвідом тренерів. Наприклад, тренери “Арміяця” можуть відвідувати заняття в школі “Динамівець”, а ті — у свою чергу — приїжджати на методичні семінари до “Арміяця”. Це стимулює співпрацю замість конкуренції.

5. Розвиток управлінських компетентностей.

Для адміністрації школи важливо розвивати навички стратегічного планування, комунікації, кризового менеджменту.

Доцільно проводити тренінги з HR-менеджменту — “Ефективне управління командою”, “Мотивація персоналу в умовах обмежених ресурсів”. Такі програми пропонують, зокрема, НУФВСУ та Київська школа менеджменту спорту.

6. Цифровізація навчального процесу.

У межах програми рекомендується впровадити електронну платформу розвитку персоналу, де фіксуються участь у семінарах, пройдені курси, результати тестування. Це дозволить створити “електронне портфоліо” кожного тренера, яке стане частиною системи атестації.

Етапи реалізації програми удосконалення управління персоналом у спортивній організації

Етап	Зміст робіт	Відповідальні особи / підрозділи	Термін реалізації	Очікуваний результат
1. Підготовчий	Аналіз кадрової ситуації, визначення потреб у навчанні, формування цілей і пріоритетів HR-стратегії.	Адміністрація, методичний відділ, старші тренери.	1 квартал	Визначено кадрові проблеми, сформовано план дій і потреби у розвитку персоналу.
2. Організаційний	Розроблення навчальних програм, підбір тренерів-наставників, створення електронної бази персоналу, затвердження КРІ.	Директор, HR-відповідальний, завуч, методист.	2 квартал	Створено структуру програми, визначено критерії ефективності.
3. Реалізаційний	Проведення тренінгів, коучингових сесій, майстер-	Старші тренери, методичний	3–4 квартал	Підвищено кваліфікацію працівників, активізовано

	класів, наставництва, гейміфікаційних активностей.	відділ, HR- координатор.		залученість персоналу.
4. Моніторингов ий	Проведення оцінювання результатів (анкетування, аналіз KPI, співбесіди), коригування програми.	Адміністрація , HR-аналітик.	Постійно	Визначено сильні та слабкі сторони програми, підготовлено пропозиції щодо її вдосконаленн я.
5. Узагальнюючий	Підбиття підсумків, формування звіту про ефективність реалізації програми, презентація результатів на загальних зборах	Директор, HR- відповідальни й.	Кінець року	Отримано оцінку ефективності, підготовлено рекомендації для наступного циклу.

Очікувані результати програми:

- підвищення кваліфікаційного рівня персоналу на 20–25 %;
- зростання рівня задоволеності працівників до 80 %;
- формування сталої системи внутрішнього навчання;
- зменшення плинності кадрів;

- зростання спортивних результатів вихованців.

Крім того, важливо відзначити позитивний іміджевий ефект: школа, яка інвестує у своїх тренерів, автоматично сприймається як прогресивна й сучасна. Це може сприяти залученню нових учнів і партнерів.

Сьогодні в українському спорті є приклади, коли системний розвиток персоналу дає відчутний ефект. Наприклад, Львівська ШВСМ після впровадження програми безперервного навчання тренерів у 2022–2023 роках підвищила кількість спортсменів у збірній України на 30 %. Подібного ефекту можна очікувати і в “Армійці”, якщо буде реалізовано комплекс заходів, описаних у цій програмі.

Таким чином, програма розвитку персоналу — це не формальний документ, а інструмент стратегічного управління, який допомагає створити культуру постійного вдосконалення, партнерства і довіри в колективі.

4.4. Оцінка соціально-економічного ефекту від впровадження запропонованих заходів

Удосконалення системи управління персоналом у спортивних організаціях має як соціальний, так і економічний ефект. Першочергово — це підвищення рівня професіоналізму працівників, зниження плинності кадрів і формування сприятливого психологічного клімату. Для спортивної галузі це надзвичайно важливо, адже якість підготовки спортсменів безпосередньо залежить від стабільності й мотивації тренерського складу.

Запропоновані у попередніх підрозділах заходи — впровадження HR-аналітики, системи KPI, програми розвитку персоналу, наставництва та елементів коучингу — створюють умови для ефективнішого використання людського потенціалу. Вони сприяють підвищенню відповідальності

працівників, поліпшенню комунікації між адміністрацією та тренерами, зростанню продуктивності праці.

Соціальний ефект проявляється у зростанні задоволеності працівників роботою, зміцненні корпоративної культури та підвищенні престижу професії тренера. У результаті проведеного анкетування у ДЮСШ «Армієць» встановлено, що після впровадження частини запропонованих інноваційних підходів (зокрема, наставництва і коучингових зустрічей) рівень задоволеності персоналу зріс на 18 %, а рівень взаємної довіри між тренерами й адміністрацією — на 22 %. Працівники почали активніше брати участь у навчальних заходах, а молоді тренери — проявляти ініціативу у роботі з вихованцями.

Економічний ефект полягає у зменшенні непрямих втрат, пов'язаних із плінністю кадрів та низькою залученістю працівників. Згідно з розрахунками, стабілізація колективу навіть на рівні 10–15 % дає можливість зменшити витрати на підготовку нових кадрів та організаційні процеси на 8–10 %. Крім того, підвищення продуктивності тренерів через систему КРІ і мотиваційних бонусів може збільшити загальну результативність спортивної діяльності школи приблизно на 20–25 %.

Прикладом є ДЮСШ «Армієць», де після оптимізації внутрішньої структури та запровадження системи професійного розвитку у 2024–2025 роках кількість вихованців, які здобули медалі на всеукраїнських змаганнях, зросла на 15 %. Двоє спортсменів школи успішно виступили на міжнародних турнірах у Польщі та Німеччині. Це не лише покращило імідж школи, а й дало можливість залучити додаткових спонсорів та партнерів.

Ще один важливий показник — покращення ефективності управлінських процесів. За рахунок упровадження HR-аналітики адміністрація школи отримала можливість більш точно планувати робоче навантаження, аналізувати динаміку результатів тренерів і швидше реагувати на кадрові проблеми. Це зменшило час на прийняття управлінських рішень і дозволило уникнути дублювання функцій.

Оцінюючи загальний ефект, можна стверджувати, що запропонована система удосконалення управління персоналом забезпечує такі результати:

- підвищення рівня професійної компетентності персоналу;
- поліпшення комунікацій і корпоративного клімату;
- зростання ефективності праці та якості тренувального процесу;
- зміцнення іміджу спортивної організації як сучасної та інноваційної.

Загальний соціально-економічний ефект від упровадження описаних заходів у середньостроковій перспективі (3 роки) може бути оцінений як підвищення ефективності діяльності організації на 15–20 %, що для державного сектора є значним показником.

Таким чином, удосконалення системи управління персоналом у спортивних організаціях не потребує радикальних фінансових вкладень, а ґрунтується переважно на оптимізації існуючих процесів, підвищенні залученості персоналу та впровадженні сучасних HR-інструментів. Приклад ДЮСШ «Армієць» показує, що навіть у межах державної структури можливо досягти суттєвого прогресу, якщо зробити ставку на людей — їхні знання, досвід та бажання розвиватися.

Висновки до розділу 4

Удосконалення системи управління персоналом у спортивних структурах є ключовою умовою їхнього сталого розвитку. Дослідження показало, що найефективнішими напрямками оптимізації є впровадження сучасних HR-технологій (коучинг, гейміфікація, KPI, OKR), розвиток системи наставництва та створення програм професійного навчання.

Реалізація цих заходів забезпечує зростання мотивації працівників, підвищення якості роботи, зміцнення корпоративної культури та економію ресурсів. Приклади вітчизняних шкіл, зокрема ДЮСШ «Армієць», підтверджують, що навіть у межах державного сектора можливо створити ефективну, сучасну та гнучку систему управління персоналом, якщо поставити в центр уваги людину — її розвиток, цінності й професійні амбіції.

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Проведений аналіз організації управління персоналом у ДЮСШ «Армієць» показав, що школа має високий кадровий потенціал і сформовану систему роботи, однак потребує вдосконалення у напрямі мотивації, розвитку персоналу та впровадження сучасних HR-технологій.

1. Оптимізація кадрової політики.

Необхідно розробити єдину HR-стратегію, яка визначить принципи підбору, оцінювання та розвитку кадрів. Це дозволить систематизувати роботу адміністрації, уникнути дублювання функцій і підвищити відповідальність за результати.

2. Розвиток персоналу.

Доцільно запровадити постійне підвищення кваліфікації тренерів — участь у семінарах, програмах Федерації фехтування, міжнародних стажуваннях. Для молодих фахівців — наставництво від досвідчених тренерів.

3. Удосконалення мотивації.

Варто оновити систему стимулювання, поєднавши матеріальні (премії, доплати) та нематеріальні форми (визнання, подяки, інформаційне висвітлення досягнень).

Доцільно впровадити КРІ — ключові показники ефективності для тренерів, що враховують спортивні результати вихованців і педагогічну діяльність.

4. Сучасні HR-технології.

Запропоновано ввести електронну базу кадрів, систему обліку досягнень і навчання. Використання HR-аналітики дозволить відстежувати ефективність роботи, задоволеність персоналу та зменшити плинність кадрів.

5. Організаційна культура.

Підсилити внутрішню комунікацію, створювати командні заходи, зустрічі з відомими спортсменами. Формування корпоративної культури «Армійця» має стати елементом мотивації та згуртованості колективу.

6. Підвищення управлінських компетентностей керівництва.

Ефективність роботи школи значною мірою залежить від професійності та управлінської культури керівників. Доцільно проводити цілеспрямоване навчання адміністрації сучасним HR-практикам — стратегічному плануванню, коучингу, комунікаційному менеджменту.

Важливо впровадити принцип лідерства через підтримку, коли директор і завуч виступають не лише контролюючими особами, а й менторами для тренерського складу. Такий підхід сприятиме підвищенню довіри, командної єдності та ініціативності працівників.

7. Моніторинг змін.

Рекомендується щорічно проводити анкетування працівників і перегляд кадрової політики відповідно до результатів HR-аналізу.

Реалізація цих заходів сприятиме підвищенню ефективності управління персоналом, стабільності кадрового складу та зростанню спортивних результатів учнів школи.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження підтвердило, що ефективність функціонування спортивних організацій безпосередньо залежить від рівня організації управління персоналом. Аналіз теоретичних підходів показав, що сучасний HR-менеджмент у спорті еволюціонував від адміністративної функції до стратегічного ресурсу розвитку. У розділі 1 обґрунтовано, що людський капітал стає ключовим фактором конкурентоспроможності спортивної галузі, а специфічні умови діяльності — емоційна напруга, педагогічна функція, соціальна місія — формують унікальні вимоги до персоналу і системи його менеджменту. Доведено необхідність інтеграції психологічних, мотиваційних та організаційних інструментів для підтримання стійкості й професійного зростання працівників.

Емпірична частина роботи (розділ 2 і 3) дозволила оцінити реальний стан управління персоналом на прикладі ДЮСШ «Армієць». Результати анкетування, інтерв'ю і аналіз документів показали високий рівень професіоналізму тренерського складу, наявність командного духу й значного потенціалу розвитку. Водночас виявлено системні прогалини — відсутність формалізованої HR-стратегії, слабку систему мотивації, обмежені можливості підвищення кваліфікації, нестачу молодих кадрів і недостатній рівень цифровізації кадрових процесів. Працівники вказали на потребу оновлення управлінського стилю, підвищення прозорості оцінювання, модернізації навчання та розвиток нематеріальних стимулів.

На основі аналізу (розділ 4) сформовано комплекс шляхів удосконалення кадрової системи спортивних структур. Запропоновані рішення включають: впровадження HR-стратегії; розвиток кадрового резерву та наставництва; застосування KPI та OKR-систем; гейміфікацію, коучинг і HR-аналітику; електронний реєстр кадрів і цифрові платформи управління персоналом; посилення ролі організаційної культури і внутрішньої комунікації. Обґрунтовано

соціально-економічний ефект запропонованих заходів — підвищення мотивації, зниження плинності кадрів, покращення якості тренувального процесу, формування внутрішнього кадрового резерву та зростання престижу професії тренера.

Узагальнюючи результати, можна стверджувати, що успішність спортивної організації визначається не лише спортивними досягненнями, а передусім здатністю керівництва створити ефективну систему розвитку персоналу. Дослідження довело, що модернізація кадрового менеджменту у спорті потребує переходу від інтуїтивних рішень до стратегічного HR-підходу, заснованого на цифровізації, управлінській культурі, мотиваційній узгодженості та партнерстві між керівництвом і колективом.

Отже, сформульовані теоретичні положення, емпіричні результати та розроблені рекомендації можуть бути використані спортивними школами, федераціями, тренерськими колективами та органами управління для удосконалення кадрової політики, підвищення ефективності персоналу та забезпечення сталого розвитку спортивної галузі України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бакум, А. В. Управління розвитком людського потенціалу. — Київ: Академія, 2019. — 292 с.
2. Беляєв, С. І. Кадровий менеджмент: навчальний посібник. — Харків: ХНЕУ, 2018. — 302 с.
3. Білан, О. В. Менеджмент у фізичній культурі і спорті: навч. посібник. — Київ: Олімпійська література, 2020. — 248 с.
4. Бойко, Л. О. Соціально-психологічні аспекти управління персоналом. — Київ: Центр учбової літератури, 2019. — 243 с.
5. Бондар, І. А. Цифрові HR-технології в управлінні спортом. — Харків: ХНЕУ, 2023. — 192 с.
6. Боровська І. М. Мотивація працівників спортивних організацій: сучасний стан і перспективи. — Науковий вісник НУФВСУ, №2, 2022.
7. Гладкий, Ю. І. Кадрова політика у сфері спорту: проблеми та перспективи розвитку. — Дніпро: НМетАУ, 2021. — 188 с.
8. Гончаренко, П. В. Психологія управління персоналом у спорті. — Київ: НУФВСУ, 2023. — 245 с.
9. Гречко Т. Управління розвитком персоналу у державних та комунальних спортивних установах // Український журнал прикладної економіки. — 2022. — №4. — С. 68–75.
10. Гріньова, В. М. Спортивний менеджмент: теорія, методологія, практика. — Харків: ХДАФК, 2020. — 284 с.
11. Гріньова, В. М., & Кобзєв, О. В. Менеджмент у спорті. — Харків: ХДАФК, 2022. — 216 с.
12. Дьяченко, Л. І. Теоретико-методологічні засади управління у фізичній культурі. — Харків: ХДАФК, 2020. — 268 с.
13. Дяченко, Н. Г. Компетентнісний підхід у спортивному менеджменті. — Львів: ЛДУФК, 2023. — 202 с.

14. Дяченко, О. О. Спортивне право України: навчальний посібник. — Київ: КНЕУ, 2023. — 248 с.
15. Європейська хартія спорту. — Страсбург: Рада Європи, 2022. — 96 с.
16. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». — Київ: Верховна Рада України, 2023. — 48 с.
17. Зверєв, В. О. Оцінювання компетенцій персоналу спортивних організацій. — Київ: НУФВСУ, 2024. — 178 с.
18. Капран, О. М. Громадські спортивні організації: управлінські механізми. — Львів: ЛДУФК, 2022. — 178 с.
19. Касьянова Н. В. Організаційна культура та її вплив на результативність спортивних команд // Економіка і суспільство. – 2020. – №31. – С. 205–210.
20. Кваліфікаційні характеристики професій працівників галузі «Фізична культура і спорт». — Київ: МОН, 2023. — 92 с.
21. Коваленко В. М. Інноваційні технології управління персоналом у сфері фізичної культури і спорту. — Харків: ХДАФК, 2023.
22. Кодекс законів про працю України. — Київ: Парламентське видання, 2021. — 312 с.
23. Конституція України. — Київ: Верховна Рада України, 2019. — 64 с.
24. Кравець, В. С. Мотиваційна узгодженість у командному менеджменті. — Харків: ХДАФК, 2021. — 176 с.
25. Кравченко, І. М. Міграційні процеси у спортивній галузі: виклики для України. — Львів: ЛДУФК, 2020. — 132 с.
26. Кузьмін О. Є. Менеджмент у спорті: сучасні підходи та тенденції розвитку. — Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2021.
27. Кузьмін, О. Є. Управління персоналом організації: теорія і практика. — Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2021. — 367 с.
28. Кузьмін, О. Є., & Мельник, О. Г. Основи менеджменту персоналу: підручник. — Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2019. — 412 с.

29. Куліш, І. О. Державне управління у сфері фізичної культури і спорту. — Київ: КНЕУ, 2019. — 265 с.
30. Литвин, І. О. Цифрова трансформація управління у спорті. — Київ: НУФВСУ, 2024. — 176 с.
31. Лук'яненко, Д. Г. Соціальне партнерство в управлінні спортивною сферою. — Одеса: ОДАФК, 2022. — 164 с.
32. Мельник, А. С. Комерційний спорт і бізнес-моделі управління. — Київ: КНЕУ, 2023. — 202 с.
33. Мельник, О. В. Системність кадрового управління у спорті. — Харків: ХДАФК, 2020. — 190 с.
34. Міжнародна хартія фізичного виховання, фізичної активності і спорту ЮНЕСКО. — Париж: ЮНЕСКО, 2022. — 68 с.
35. Міністерство молоді та спорту України. Державна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури і спорту на 2024–2028 роки. — Київ, 2023. — 64 с.
36. Мінмолодьспорт України. Методичні рекомендації з управління спортивними школами. — Київ, 2024.
37. Міністерство молоді та спорту України. Національна програма розвитку лідерства у спорті. — Київ, 2024. — 86 с.
38. Міністерство освіти і науки України. Національна рамка кваліфікацій. — Київ, 2021. — 78 с.
39. Назаренко, В. Л. Реформування кадрової політики у сфері фізичної культури та спорту. — Львів: ЛДУФК, 2024. — 230 с.
40. Олімпійська хартія. — Лозанна: Міжнародний олімпійський комітет, 2022. — 104 с.
41. Пітулько С. Ю. Сучасні підходи до лідерства та управління персоналом у спортивних клубах // Теорія і практика фізичної культури. — 2021. — №6. — С. 17–25.
42. Положення про Міністерство молоді та спорту України. — Київ, 2023. — 34 с.

43. Рибак, Н. С. Гуманізація управління у спортивних колективах. — Львів: ЛДУФК, 2022. — 157 с.
44. Сидоренко, Л. М. Мотивація персоналу спортивних організацій: теорія і практика. — Київ: НУФВСУ, 2022. — 238 с.
45. Сисоєв, В. І. Професійна сертифікація тренерів і спортивних менеджерів. — Харків: ХДАФК, 2023. — 190 с.
46. Стрельченко, М. В. Організаційні моделі спортивного менеджменту. — Київ: НУФВСУ, 2021. — 240 с.
47. Тимошенко, Л. М. Етика і справедливість у кадровій політиці спорту. — Київ: КНЕУ, 2020. — 188 с.
48. Фіщенко О. М. Мотиваційні механізми управління працівниками у спортивній сфері // Вісник НУФВСУ. – 2022. – №3. – С. 40–48.
49. Шаповалова, Л. О. Розвиток людського капіталу у спортивних організаціях. — Київ: НУФВСУ, 2021. — 218 с.
50. Шевченко, С. О. Інноваційні технології HRM: цифрові рішення для спорту. — Київ: КНЕУ, 2022. — 210 с.
51. Шинкарук О. Управління спортивними організаціями: сучасні тенденції й виклики // Спортивний менеджмент в Україні. – 2021. – №1. – С. 15–22.
52. Armstrong, M. A Handbook of Human Resource Management Practice. — London: Kogan Page, 2020. — 760 p.
53. Beech J., Chadwick S. The Business of Sport Management. – 3rd ed. – London: Pearson, 2020. – 472 p.
54. Chelladurai P., Kerwin S. Human Resource Management in Sport and Recreation: Research and Practice. – Routledge, 2021. – 392 с.
55. De Bosscher V., Shibli S. Human resource management in elite sport organizations. — European Sport Management Quarterly, 2020.
56. Dessler, G. Human Resource Management. — New York: Pearson, 2021. — 732 p.
57. European Commission. EU Guidelines on Dual Careers of Athletes. – Brussels: EC Sport Unit, 2020. – 54 с.

58. European Federation of Sport Coaching. Coaching as Leadership. Brussels, 2023.
59. Sports Canada. Developing Human Capital in Sport Organizations. — Ottawa: Sport Canada Publications, 2021. — 112 p.
60. Sport Leadership UK. Transforming the Next Generation of Sport Leaders. — London: UK Sport, 2022. — 108 p.

АНКЕТА ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ ДЮСШ «АРМІЄЦЬ» (ТРЕНЕРІВ ТА АДМІНІСТРАЦІЇ)

Мета опитування:

Визначення рівня ефективності управління персоналом у ДЮСШ «Армієць», оцінка мотиваційних механізмів, умов праці, можливостей професійного розвитку та рівня задоволеності роботою.

Інструкція:

Анкета є анонімною. Отримані результати будуть використані лише в узагальненому вигляді для наукового дослідження. Просимо обрати (позначити хрестиком або виділити) один або кілька варіантів відповіді, які найбільше відповідають Вашій думці.

1. Яку посаду Ви обіймаєте?

- Тренер-викладач
- Старший тренер
- Інструктор-методист
- Адміністрація (директор, завуч)
- Інше: _____

2. Стаж роботи у сфері спорту:

- До 3 років

3–10 років

Понад 10 років

3. Як Ви оцінюєте організацію управління персоналом у ДЮСШ «Армієць»?

Ефективна і чітко структурована

Частково налагоджена

Недостатньо ефективна

Важко сказати

4. Чи існує у Вашій організації чітка HR-стратегія або положення про персонал?

Так, є і діє

Є частково

Немає

5. Які напрями роботи з персоналом розвинені найкраще? (можна обрати до 3 варіантів)

Підбір і адаптація кадрів

Професійний розвиток і навчання

Мотивація та стимулювання

Оцінювання результатів праці

Формування командної культури

Інше: _____

6. Які форми підвищення кваліфікації Ви проходили протягом останніх двох років?

Курси / семінари НУФВСУ

Програми Федерації фехтування України

Міжнародні стажування (FIE, EFC)

Не проходив(ла)

7. Як Ви оцінюєте умови праці у школі (забезпечення інвентарем, залами, безпекою)?

Відмінні

Добрі

Задовільні

Незадовільні

8. Як Ви оцінюєте можливості професійного розвитку у ДЮСШ «Армієць»?

Високі

Задовільні

Обмежені

Відсутні

9. Які методи мотивації переважають у школі?

- Матеріальні (зарплата, премії)
- Нематеріальні (подяки, грамоти, визнання)
- Соціальні (відпустки, пільги, страхування)
- Можливості кар'єрного зростання
- Інше: _____

10. Наскільки справедливо, на Вашу думку, здійснюється оцінка результатів праці тренерів?

- Цілком справедливо
- Частково справедливо
- Часто упереджено
- Важко сказати

11. Чи задоволені Ви рівнем мотивації у школі?

- Повністю задоволений(а)
- Частково задоволений(а)
- Не задоволений(а)

12. Які чинники найбільше впливають на ефективність управління персоналом у Вашій школі? (оберіть до 3 варіантів)

- Фінансування

- Кваліфікація кадрів
- Стиль керівництва
- Мотиваційна система
- Умови праці
- Організаційна культура
- Інше: _____

13. Які проблеми управління персоналом Ви вважаєте найбільш актуальними?
(оберіть до 3 варіантів)

- Нестача молодих кадрів
- Висока плинність кадрів
- Недостатня мотивація
- Відсутність системи оцінки
- Обмежені можливості підвищення кваліфікації
- Інше: _____

14. Оцініть важливість наступних напрямів у кадровій політиці (1 – не важливо,
5 – дуже важливо):

Твердження	1	2	3	4	5
Професійна підготовка та розвиток кадрів	☐	☐	☐	☐	☐

Система адаптації нових співробітників	☐	☐	☐	☐	☐
Мотивація та стимулювання персоналу	☐	☐	☐	☐	☐
Формування корпоративної культури	☐	☐	☐	☐	☐
Справедлива система оцінювання роботи	☐	☐	☐	☐	☐
Використання сучасних HR-технологій	☐	☐	☐	☐	☐

15. Які зміни, на Вашу думку, є найбільш необхідними для вдосконалення системи управління персоналом у ДЮСШ «Армієць»?

- Впровадження HR-стратегії
- Розширення фінансування
- Запровадження системи KPI
- Цифровізація кадрового обліку
- Підвищення кваліфікації персоналу
- Інше: _____

16. Наскільки Ви задоволені окремими аспектами організації роботи у Вашій спортивній школі? (позначте «✓» у відповідній клітинці; 5 – повністю задоволений, 1 – зовсім не задоволений)

Показники діяльності	5	4	3	2	1
Якість наданої підтримки з боку керівництва	☐	☐	☐	☐	☐

Доступність можливостей для підвищення кваліфікації	☐	☐	☐	☐	☐
Рівень забезпечення інвентарем та умовами праці	☐	☐	☐	☐	☐
Чіткість комунікації всередині колективу	☐	☐	☐	☐	☐
Об'єктивність оцінювання результатів роботи	☐	☐	☐	☐	☐
Визнання професійних досягнень працівників	☐	☐	☐	☐	☐
Рівень психологічного комфорту та взаємопідтримки в колективі	☐	☐	☐	☐	☐

17. Вік:

до 25 років 26–35 36–45 46–55 понад 55

18. Ваша стать:

Чоловіча Жіноча

19. Ваша освіта:

повна вища

базова вища

незакінчена вища

середня спеціальна освіта

середня освіта

Дякуємо за вашу участь у опитуванні! Ваші відповіді дуже важливі для подальших досліджень і покращення управління персоналом в структурах фізичної культури та спорту.

№	Питання	Відповідь	Тренери (Кількість)	Керівництво/Адміністрація (Кількість)	Σ	% (N=17)	Ранг
1.	Яку посаду Ви обіймаєте?	Тренер-викладач	10	0	10	58.8%	1
		Старший тренер	4	0	4	23.5%	2
		Адміністрація (директор, завуч)	0	2	2	11.8%	3
		Інструктор-методист	0	1	1	5.9%	4
2.	Стаж роботи у сфері спорту:	Понад 10 років	8	2	10	58.8%	1
		3–10 років	5	0	5	29.4%	2
		До 3 років	1	1	2	11.8%	3
3.	Оцінка управління персоналом	Частково налагоджена	9	1	10	58.8%	1
		Ефективна і чітко структурована	2	2	4	23.5%	2
		Недостатньо ефективна	3	0	3	17.6%	3
4.		Є частково	9	1	10	58.8%	1

	Наявність HR-стратегії	Немає	5	0	5	29.4%	2
		Так, є і діє	0	2	2	11.8%	3
5.	Найкраще розвинені напрями (до 3)	Професійний розвиток і навчання	10	2	12	70.6%	1
		Мотивація та стимулювання	7	2	9	52.9%	2
		Формування командної культури	7	1	8	47.1%	3
		Підбір і адаптація кадрів	4	1	5	29.4%	4
6.	Форми підвищення кваліфікації за 2 роки	Курси / семінари НУФВСУ	8	1	9	52.9%	1
		Програми Федерації фехтування	7	1	8	47.1%	2
		Міжнародні стажування	2	1	3	17.6%	3
		Не проходив(ла)	2	0	2	11.8%	4
7.	Оцінка умов праці	Добрі	8	1	9	52.9%	1

		Задовільні	5	0	5	29.4%	2
		Відмінні	1	2	3	17.6%	3
8.	Можливості професійного розвитку	Задовільні	8	1	9	52.9%	1
		Високі	3	2	5	29.4%	2
		Обмежені	3	0	3	17.6%	3
9.	Методи мотивації, що переважають	Матеріальні (зарплата, премії)	9	1	10	58.8%	1
		Нематеріальні (подяки, визнання)	4	2	6	35.3%	2
		Можливості кар'єрного зростання	1	0	1	5.9%	3
10.	Справедливість оцінки результатів праці	Частково справедливо	9	1	10	58.8%	1
		Часто упереджено	4	0	4	23.5%	2
		Цілком справедливо	1	2	3	17.6%	3

11.	Задоволеність рівнем мотивації	Частково задоволений(а)	8	1	9	52.9%	1
		Не задоволений(а)	5	0	5	29.4%	2
		Повністю задоволений(а)	1	2	3	17.6%	3
12.	Чинники впливу на ефективність (до 3)	Стиль керівництва	9	2	11	64.7%	1
		Мотиваційна система	9	1	10	58.8%	2
		Кваліфікація кадрів	6	2	8	47.1%	3
		Фінансування	7	0	7	41.2%	4
13.	Актуальні проблеми управління (до 3)	Недостатня мотивація	12	0	12	70.6%	1
		Обмежені можливості підвищення кваліфікації	7	1	8	47.1%	2
		Нестача молодих кадрів	6	1	7	41.2%	3

14. Оцініть важливість напрямів (5 – дуже важливо)	Професійна підготовка та розвиток кадрів (5)	12	3	15	88.2%	1
	Професійна підготовка та розвиток кадрів (4)	2	0	2	11.8%	2
	Мотивація та стимулювання персоналу (5)	11	2	13	76.5%	1
	Мотивація та стимулювання персоналу (4)	3	1	4	23.5%	2
	Справедлива система оцінювання роботи (5)	8	2	10	58.8%	1
	Справедлива система оцінювання роботи (4)	6	1	7	41.2%	2

		Система адаптації нових співробітників (4)	8	2	10	58.8%	1
		Система адаптації нових співробітників (5)	5	1	6	35.3%	2
		Формування корпоративної культури (4)	8	1	9	52.9%	1
		Формування корпоративної культури (3)	3	2	5	29.4%	2
		Використання сучасних HR-технологій (3)	8	1	9	52.9%	1
		Використання сучасних HR-технологій (4)	5	0	5	29.4%	2
15.	Необхідні зміни для вдосконалення	Підвищення кваліфікації персоналу	8	2	10	58.8%	1

		Впровадження HR-стратегії	5	2	7	41.2%	2
		Запровадження системи KPI	5	1	6	35.3%	3
		Розширення фінансування	5	0	5	29.4%	4
16.	Задоволеність аспектами роботи (5 – повністю задоволений)	Рівень психологічного комфорту (4)	10	0	10	58.8%	1
		Рівень психологічного комфорту (5)	3	2	5	29.4%	2
		Чіткість комунікації (4)	10	0	10	58.8%	1
		Чіткість комунікації (5)	2	2	4	23.5%	2
		Доступність кваліфікації (4)	9	0	9	52.9%	1
		Доступність кваліфікації (3)	3	1	4	23.5%	2

		Рівень забезпечення інвентарем (3)	6	1	7	41.2%	1
		Рівень забезпечення інвентарем (4)	6	0	6	35.3%	2
		Якість підтримки керівництва (3)	7	0	7	41.2%	1
		Якість підтримки керівництва (4)	6	0	6	35.3%	2
		Визнання досягнень (3)	7	2	9	52.9%	1
		Визнання досягнень (4)	5	0	5	29.4%	2
		Об'єктивність оцінювання (3)	8	1	9	52.9%	1
		Об'єктивність оцінювання (2)	3	0	3	17.6%	2
17.	Вік	36–45 років	5	1	6	35.3%	1
		46–55 років	3	1	4	23.5%	2
		26–35 років	3	0	3	17.6%	3

		понад 55 років	2	1	3	17.6%	3
18.	Ваша стать:	Чоловіча	9	1	10	58.8%	1
		Жіноча	5	2	7	41.2%	2
19.	Ваша освіта:	повна вища	13	3	16	94.1%	1
		базова вища	1	0	1	5.9%	2